

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ, TEFTİŞİ
PLANLAMASI VE EKONOMİSİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN OKUL YAŞAM KALİTESİ
ALGILARININ FARKLI DEĞİŞKENLERE GÖRE
İNCELENMESİ**

Sevgi KILIÇ

DENİZLİ, 2022

**T.C.
PAMUKKALEÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ, TEFTİŞİ
PLANLAMASI VE EKONOMİSİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN OKUL YAŞAM KALİTESİ
ALGILARININ FARKLI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ**

Sevgi KILIÇ

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Suna ÇÖĞMEN

JÜRİ ÜYELERİ PROJE ONAY SAYFASI

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi Bilim Dalı öğrencisi Sevgi KILIÇ tarafından hazırlanan “Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesi Algılarının Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi” başlıklı Tezsiz Yüksek Lisans Projesi tarafımdan okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından Tezsiz Yüksek Lisans Projesi olarak kabul edilmiştir.

Dr. Öğr. Üyesi Suna ÇÖĞMEN
Danışman

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu’nun.../.../2022 tarih vesayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Mustafa BULUŞ
Enstitü Müdürü

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu; atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi; kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı; bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

İmza

Sevgi KILIÇ

TEŞEKKÜR

Öğrencilerin okul yaşam kalitesi algıları konusunda yapmış olduğum çalışmamın içinde bulunduğum Mili Eğitim Bakanlığı, çalıştığım ve çalışılan diğer kurumlara katkı sağlamasını umarak bu konuda araştırmada bulanmayı istedim. Yüksek lisansa başladığım günden beri danışmanlığımı yapan, yüksek lisans sürecimde özveri ve mütevazılığıyla desteklerini esirgemeyen kıymetli danışman hocam Sayın Dr. Öğr. Üyesi Suna ÇÖĞMEN'e katkılarından dolayı gönülden teşekkürü borç biliyorum.

Yüksek lisans eğitimimde farklı bakış açıları kazanmamı sağlayan, bilgi ve tecrübeleri ile katkılarda bulunan değerli hocalarım Prof. Dr. Abdurrahman TANRIÖĞEN, Prof. Dr. Kazım ÇELİK, Doç. Dr. Eren CAN AYBEK, Doç. Dr. Zeynep Meral TANRIÖĞEN, Doç. Dr. Fatma ÇOBANOĞLU ve Doç. Dr. K. Funda Nayır EKİZ, Dr. Öğr. Üyesi Gökhan TUZCU' ya teşekkürlerimi sunarım.

Son olarak eğitim hayatım boyunca hep yanımda olan ve araştırma sürecinde en büyük destekçim olan sevgili aileme teşekkürlerimi sunarım.

Sevgi KILIÇ

ÖZET

Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesi Algılarının Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi

KILIÇ, Sevgi

Tezsiz Yüksek Lisans Projesi, Eğitim Bilimleri ABD,

Eğitim Yönetimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Suna ÇÖĞMEN

Haziran 2022, 52 sayfa

Çocukların yaşamlarının büyük çoğunluğunu okulda geçirdikleri göz önüne alındığında, eğitim kurumlarında verilen hizmetin kalitesi son yıllarda eğitimci ve araştırmacılar tarafından büyük ilgi görmektedir. Bu araştırmada, öğrencilerin okul yaşam kalitesi algılarının farklı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın için 2021-2022 eğitim öğretim yılının ikinci döneminde Denizli ili Pamukkale ilçesinde bulunan resmi ortaokullarda 6.7. ve 8. sınıfta öğrenim gören 306 öğrenciye ölçek uygulanmıştır.

Bu araştırmada Sarı (2007) tarafından geliştirilen, “Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği” (OYKÖ) ile araştırmacı tarafından uyarlanan “Kişisel Bilgi Formu” kullanılarak veriler toplanmıştır.

Verilerin analizinde Jamovi 2.2.3 versiyonlu program kullanılarak betimsel istatistikler incelenmiştir. Öğrencilerin okul yaşam kalitesi ölçeği ve alt boyutlarından aldıkları puanlar tespit edilerek puanların aritmetik ortalama ve standart sapma dağılımları incelenmiştir. Ayrıca verilerin çarpıklık basıklık değerleri incelenmiş ve varsayımları karşıladığı belirlenmiştir. Varsayımları karşılaması sebebiyle parametrik testler uygulanmıştır. Öğrencilerin okul yaşam kalitesi düzeyinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği bağımsız gruplar t-testi ile sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile test edilmiştir.

Elde edilen veriler neticesinde cinsiyet değişkeninin ölçek toplam puanları ve “Öğrenci-Öğrenci iletişimi” boyutunda anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna varılırken ($p<.05$), bu farklılığın erkek öğrenciler lehine olduğu ortaya konmuştur. “Öğretmen-Öğrenci İletişimi”, "Okula Yönelik Duygular", "Okul Yönetimi" ve “Statü” boyutlarında ise anlamlı bir şekilde farklılaşma olmadığı sonucuna varılmıştır ($p>.05$). Öğrencilerin öğrenim

gördükleri sınıf düzeyi değişkenine göre “Öğretmen-Öğrenci İletişimi”, “Öğrenci-Öğrenci İletişimi”, “Okula Yönelik Duygular,” Okul Yönetimi”, “Statü” boyutları ve ölçeğın toplamında aldıkları puanlar arasında anlamlı şekilde farklılaşmalar olmadığı sonucuna varılmıştır ($p>.05$).

Anahtar kelimeler: Okul yaşam kalitesi, okul yaşam kalitesi ölçeği, ortaokul öğrencileri

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİ PROJE ONAY SAYFASI.....	iii
ETİK BEYANNAMESİ	iv
ÖZET	vi
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar	x
EKLER.....	xi
BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ.....	1
1.1. Problem	1
1.1.1. Problem Cümlesi.....	4
1.1.2. Alt Problemler.....	5
1.3. Araştırmanın Önemi.....	5
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları	6
1.5. Araştırmanın Sayıltıları	6
1.6. Tanımlar	6
İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	7
2.1. KURAMSAL ÇERÇEVE	7
2.1.1. Okul Yaşam Kalitesi.....	7
2.1.2. Okul Yaşam Kalitesinin Değişkenleri	8
2.1.2.1. Okula Yönelik Duygular:	8
2.1.2.2. Öğretmen-Öğrenci İletişimi:	9
2.1.2.3. Öğrenci-Öğrenci İletişimi:	10
2.1.2.4. Okul Yönetimi:.....	11
2.1.2.5. Statü:.....	12
2.2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	13
2.2.1. Yurt İçi Araştırmalar.....	13
2.2.2. Yurt Dışı Araştırmalar	15

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM.....	17
3.1. Araştırma Deseni.....	17
3.2. Çalışma Grubu	17
3.3. Veri Toplama Aracı	18
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu:.....	19
3.3.2. Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği (OYKÖ):	19
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUMLAR	22
4.1. Öğrencilerin Okul Yaşam Kalitesi Algılarına İlişkin Bulgu ve Yorum.....	22
4.2. Cinsiyet Değişkenine Göre Öğrencilerin Okul Yaşam Kalitesi Algılarının Dağılımına İlişkin Bulgu ve Yorum.....	22
4.3. Okul Düzeyi Değişkenine Göre Öğrencilerin Okul Yaşam Kalitesine Algılarının Dağılımına İlişkin Bulgu ve Yorum.....	24
BEŞİNCİ BÖLÜM: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	26
5.1 Sonuç ve Tartışma.....	26
5.1.1. Okul Yaşam Kalitesine İlişkin Tartışma ve Yorum	26
5.1.2. Cinsiyet Değişkenine Göre Okul Yaşam Kalitesine İlişkin Tartışma ve Yorum.....	27
5.1.3. Sınıf Değişkenine Göre Okul Yaşam Kalitesine İlişkin Tartışma ve Yorum.....	29
5.2. Öneriler	31
KAYNAKÇA.....	33
EKLER.....	37
Ek.1. Araştırma İzni	37
Ek.2. Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği Kullanım İzni.....	38
Ek.3. Kişisel Bilgi Formu	39
Ek.4. Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği	40

TABLULAR

Tablo 3. 1. Katılımcıların Okullara Göre Dağılımları.....	16
Tablo 3. 2. Okul Yaşam Kalitesi Ölçeğinin Güvenilirlik Analizi Sonuçları	19
Tablo 3. 3. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları.....	17
Tablo 3.2. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Sınıflara Göre Dağılımları	17
Tablo 4.1. Öğrencilerin Okul Yaşam Kalitesi Ölçeğinden ve Alt Boyutlarından Aldıkları Puanların Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Dağılımları	21
Tablo 4.2. Okul Yaşam Kalitesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Bağımsız Gruplar İçin t-Testi Analizi Sonuçları	22
Tablo 4.3. Okul Yaşam Kalitesinin Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.	24

EKLER

Ek.1. Araştırma İzni

Ek.2. Ölçek Kullanım İzni

Ek.3. Kişisel Bilgi Formu

Ek.4. Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

Eğitim bireylere kendi yaşantısı yoluyla istendik yönde davranış kazandırma sürecidir. Eğitimle ilgili amaçların etkili bir şekilde gerçekleştirilmesi ve topluma sağlıklı bireyler kazandırması için okulların, bireylerin okul yaşamına etkin katılımlarını sağlaması büyük bir önem taşımaktadır.

Okullarda sunulan eğitim öğretim ortamlarını ve faaliyetlerini bireysel gereksinimlere göre düzenlemenin akademik başarının artmasına olumlu katkıları olmakla birlikte, öğrencilerin okul yaşamına adapte olmasına, okula uyum sağlamasına ve iyi olma hallerinin gerçekleşmesinde de olumlu katkıları olması muhtemeldir.

Öğrenci-öğrenci, öğretmen-öğrenci ve yönetici-öğrenci iletişiminin önemli bir konuma sahip olduğu okullarda, öğrencilerin akademik, sosyal ve kişisel olarak gelişimlerini destekleyecek etkinliklerin düzenlenmesi, öğrenciye değer verilmesi ve kendisini değerli bir birey olarak hissetmesini sağlayacak eğitim öğretim ortamı oluşturmanın önemli olduğu varsayılmaktadır.

Okul yaşam kalitesinin önemi göz önünde bulundurularak yapılan bu çalışmada ortaokul öğrencilerinin görüşleri alınarak okul yaşam kalitesi algıları incelenmiştir

Giriş bölümünde çalışmanın problem durumu hakkında bilgi verilmiştir. Ardından araştırmanın amacı ve önemi belirtilerek, araştırmanın sınırlılıklarına, varsayımlarına ve bazı tanımlara yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Eğitim doğumdan ölüme kadar süren ve sürekli ilerleyen, ucu açık dinamik bir süreçtir. Eğitim aile ile başlar, okulda devam eder. Aile ve okul ortamı, bireylere sunduğu eğitim öğretim fırsatlarıyla gerçek yaşama hazırlar ve geleceğinin şekillenmesini sağlar. Toplumun gelişmesinin yanı sıra sürekli değişen ve gelişen teknolojilere ayak uydurması hususunda sosyal bir sistem olarak okullar büyük bir öneme sahiptir. Bu nedenle öğrencilerin zamanlarını verimli kullanmaları, zihinsel kapasitelerini geliştirmeleri, akademik başarının yanı sıra bireysel yeteneklerini geliştirmeleri, sosyal, duygusal ve kişisel gelişimlerinin sağlanması konusunda okulların yardımcı olması gerekmektedir. Eğitim sistemlerinin etkili olabilmesi için öğrencilerin bedensel, bilişsel ve sosyal gelişim düzeyleri ile sahip olduğu potansiyel gücün, bilgi, beceri, tutum, duygu ve alışkanlıklar gibi bazı özelliklerinin bilinmesi önem taşır. Bu özellikler öğrencilerin eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesinin yanı

sıra onlara eğitim yoluyla kazandırılacak davranışlar açısından da önem taşımaktadır (Erden, 1998).

Sosyal bir varlık olarak bireyler içinde buldukları toplumdan etkilenebildiği gibi toplumu da etkilemektedir. Öğrenciler okullardan kazandıkları yaşam ile ilgili tecrübelerini sosyal yaşantılarına taşımakta ve bununla birlikte geleceğine de şekil vermektedirler. Okul yaşantıları ile ilgili tecrübelerinin olumlu olması, öğrencilerde yaşam doyumu, sağlıklı olma, mutlu olma, kendini gerçekleştirme gibi iyilik hallerinin bulunması açısından önem arz etmektedir. Öğrencilerin yaşantılarının büyük çoğunluğunu geçirdikleri okullarda öğrencilerin öğrenmelerini en üst düzeye çıkarması için onlara sağlanan eğitim ortamının nitelikli olması ve öğrenmekten keyif aldıkları yerler olması, sınıf ve okul ortamında kendilerini mutlu ve güvende hissetmeleri konusunda öğrencilerin, öğretmenlerin, okul yöneticilerinin ve ailelerin ortak bir görüşte oldukları ifade edilmiştir (Marks, 1998). Okullar, öğrencilerin sosyal ve kişisel gelişimlerinden, başka bir ifadeyle öğrencinin bir bütün olarak gelişimini sağlamaktan sorumludurlar (Marks, 1998). Bu nedenle öğrencilerin akademik başarılarının yanı sıra sosyal ve kişisel yönlerinin gelişmesi için okulu oluşturan tüm unsurların öğrencileri desteklemesi gerekmektedir.

Okul yaşam kalitesi; zamanlarının büyük bir çoğunluğunu geçirdikleri okullarda öğrencilerin kendilerini mutlu ve güvende hissetmeleri, tatmin olmaları, akademik, sosyal ve kişisel gelişimlerinin sağlanması hususunda beklentilerinin karşılanması olarak tanımlanmıştır (Sarı, 2007). Okul yaşam kalitesi öğrencilerin okulda mutlu olmalarını, kendilerini güvende hissetmelerini, okul içinde veya okul dışında geçirdikleri zaman diliminde kendilerini okulun bir parçası olarak hissetmelerini sağlayarak okuldaki bireylerin yanı sıra toplumdaki diğer bireyleri ve eğitimin çıktuları üzerinde önemli etkilere sahiptir. (Arıkan ve Sarı, 2016).

Okul yaşam kalitesi öğrencilerin okul yaşantılarındaki olumlu tecrübelerin ve okula yönelik hissettikleri olumlu duyguların kendilerinde ortaya çıkardığı iyilik hali ve memnuniyet ile doğrudan ilişkilidir (Linnakyla ve Brunell, 1996). Başka bir ifade ile okul yaşam kalitesi genel anlamda öğrencilerin buldukları ortamdan keyif almaları ve bu ortam ile bütünleşmelerinden kaynaklanan iyi olma halidir. Okul yaşam kalitesi okuldan memnun kalma düzeyini ifade etmekle birlikte öğrencilerin okula yönelik hissettiği olumlu ve olumsuz duygularından oluşmaktadır (Gedik, 2014). Okul yaşam kalitesi yüksek olan öğrencilerin okula yönelik olumlu duygularının yüksek olduğu ifade edilirken, okul yaşam

kalitesi düşük olan öğrencilerin ise okula yönelik olumlu duygularının düşük olduğu söylenebilir.

Okul içinde bulunan tüm paydaşların okula ilişkin algıları, okulun sahip olduğu fiziksel ve psikolojik özellikleri yansıtmaktadır. Okulun yaşam kalitesini belirleyen okul iklimi, tüm paydaşlar üzerinde olumlu veya olumsuz yönde etkili olmaktadır. Olumlu ve etkili okul iklimine sahip okullar; yönetici, öğretmen ve öğrenciler arasındaki iletişimi daha da güçlendirerek, tüm paydaşlara güvenilir bir ortam sağlayarak hedeflerine ulaşmalarını daha da kolaylaştırmaktadır. Olumlu ve etkili bir okul iklimine sahip okullar öğrencilere okul yaşantılarında pozitif deneyimler, olumlu duygular ve memnuniyet oluşturmakla birlikte öğrencilere etkin bir eğitim öğretim ortamı sunmakta, akademik başarılarına olumlu katkıda bulunmakta, arkadaşları, öğretmenleri ve yöneticileri ile olumlu ilişkiler geliştirmelerini, okul kurallarına daha çok uyum sağlamalarını ve ailelerin okul ile olan ilişkilerini de güçlendirmelerini sağlamaktadır (Dönmez ve Taylı, 2018). Ayrıca etkili bir okul iklimi okul içerisinde oluşabilecek sorunlar ve davranışları önleyerek kurumdaki bireylerin kendilerini daha güvende hissetmelerini sağlamaktadır (Wang ve Degol, 2016). Bu durum öğrencilerin mutlu olmalarını sağlayarak motivasyonlarını, okula bağlılıklarını ve dolayısıyla okul yaşam kalitesini arttırmaktadır.

Öğrencilerin okul bağlılığı ile okul yaşamı memnuniyetleri arasında güçlü bir ilişki olduğunu, okul yaşam kalitesi ile ilgili yapılan çalışmalar, ortaya koymaktadır (Argon ve İsmetoğlu, 2016; Kalaycı ve Özdemir, 2013). Bu kapsamda okul iklimi ile öğrencilerin okula bağlılıkları arasındaki ilişkiye bakıldığında olumlu okul iklimine sahip okullarda okula verilen değer ve okul yaşam memnuniyetinin artması, okulla olan bağlılığının da artmasını sağladığı söylenebilir (Dönmez ve Taylı, 2018). Öğrencilerin okul yaşam kalitelerini artırmak ve dolayısıyla okula aidiyetlerini artırmak için okullarda öğrencilerin birbirleriyle sosyalleşmeleri, iyi arkadaşlıklar kurması, öğretmenler ve okul yöneticilerinin öğrenciler ile olumlu ilişkiler kurması ve onları desteklenmesi, okulun fiziksel özelliklerinin iyileştirilmesi, sosyal etkinliklerinin artırılması, öğrencilerin gelişimini destekleyecek akademik programların hazırlanması ve şiddetten arınmış, güvenli bir okul ortamının oluşturulması gerektiği belirtilmektedir (Özdemir, Sezgin, Şirin, Karip ve Erkan, 2010). Öğrencilerin okullarında öğretmenleri ve arkadaşları tarafından kabul görmesi, değer verilmesi, saygı görmesi, okul yaşam kalitesinin belirleyicileri olmakla beraber öğrencilerin okula aidiyetlerini de arttırmaktadır. Öğrencinin kendilerini gerçekleştirme, kimlik kazanmaları, karar süreçlerine katılması, kendini bir birey olarak ifade edebilmeleri, okulunu benimsemeleri, okuluna değer vermesi, kendilerini okula ait hissetmelerinin ve okul yaşam

kalitesinin diğer göstergelerindedir (Ültanır, 2000). Okul ortamında kabul edildiğini hisseden ve destek gören öğrencilerin, okul memnuniyetlerinin artacağı ve böylece okula bağlılıklarının artacağı ifade edilmektedir (Tavşanlı, Oksal ve Birgül, 2016).

Öğrencilerin okula bağlılığın sağlanması için okulların üzerine düşen sorumluluklarını yerine getirmesi, bağlılığı arttırmaya yönelik birtakım faaliyetler gerçekleştirmesi ve bu yönde eğitim öğrenim olanağı sunması okula verilen değer artmasını da olumlu yönde etkileyecektir. Bu kapsamda okullarda sunulan eğitim-öğretim faaliyetlerinin öğrencilerde memnuniyet sağlaması okul yaşam kalitelerini arttırmakla birlikte hem davranışsal hem de psikolojik açıdan okula bağlılıklarını da güçlendirmektedir. Öğrenciler okullarını benimseyip içselleştirerek okuluna duygusal açıdan bağlanıyorsa, okuluna karşı aidiyet duygusu oluşturuyorsa, okulla bütünleştirebiliyorsa, ders içinde ve ders dışında gerçekleşen eğitim öğretim faaliyetleri ile bir bağ kurabiliyorsa ve bu faaliyetler onlara anlamlı geliyorsa kendilerini okulda mutlu hissetmelerine ve dolayısıyla okula devam etmelerine olumlu katkılar sağlayacağı düşünülmektedir (Arastaman, 2006).

Öğrencilere sunulan eğitim öğretim olanaklarının olumlu olması öğrencilerin daha iyi okul yaşantılarına sahip olmasını sağlayarak, okul terkinin azaltacağı gibi akademik başarılarının ve öğrenme performansını artırmanın yanı sıra toplumsallaşma sürecinin geliştirilmesinde de önemli katkılarda bulunacaktır (Sarı, 2007). Bu nedenle öğrenciler için kaliteli bir eğitim öğretim olanağı sunmak okulların en önemli görevlerinden biridir. Öğrencilerin öğrenmeye karşı istekli olması hem akademik hem de sosyal becerilerinin karşılanması, kendine değer vermesi, kendilerini huzurlu hissetmeleri, gelecek ile ilgili olumlu beklentiler taşıması onlara sunulan kaliteli bir okul yaşantısı ile gerçekleşecektir (Duraklı, 2019; Durmaz, 2008). Okulların bulunduğu sosyal çevre, okulun fiziki yapısı, donanımı, çevresi ile kurduğu ilişkiler, öğretmen ve okul yöneticilerinin nitelikleri eğitim öğretim sürecinde önem taşımaktadır (Döş, 2013). Öğrencilerin okul yaşam kalitesi algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenerek, onların okula yönelik duyguları, tatmin düzeyleri, eğitim öğretim faaliyetleri hakkındaki düşünceleri, arkadaşları, öğretmenleri ve okul yöneticileriyle olan ilişkileri hakkında kapsamlı bilgiler sunması açısından bu araştırma önem taşımaktadır.

1.1.1. Problem Cümlesi

Bu çalışmada “Ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesine ilişkin algıları ne düzeydedir?” sorusuna cevap aranmaktadır.

1.1.2. Alt Problemler

Konuya ilişkin aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesine ilişkin algıları ne düzeydedir?
2. Ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesine ilişkin algıları;
 - a) Cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?
 - b) Sınıf düzeyine göre farklılık göstermekte midir?

1.2. Araştırmanın Amacı

Okullar öğrencilerin akademik başarısını yanı sıra yaşantılarında ve özellikle kişilik gelişimlerinde önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle okul yaşam kalitesinin üzerinde durularak öğrencilerin okul yaşamından duydukları tatmin düzeyinin, kendilerini mutlu ve güvende hissedip hissetmediklerinin, onlara sunulan eğitim öğretim hizmetinin niteliğinin araştırılması büyük bir öneme sahiptir. Bu araştırmada Denizli ili Pamukkale ilçesindeki ortaokullarda öğretim gören öğrencilerin okul yaşam kalitesi ile ilgili algılarının farklı değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Bireylerin yaşantılarında eğitim ve öğretim faaliyetleri aracılığıyla istendik davranış değişikliklerinin yürütüldüğü okulların en önemli varlık nedeni öğrencilerdir. Okullar, öğrencilerin akademik gelişimlerinin yanı sıra onların belirli bir yaşam kalitesi elde etmesi, kendini ifade edebilmesi, sosyal ilişkilerini güçlendirmesi gibi konularda önemli bir rol üstlenmektedir (Cülha, 2020). Bu nedenle öğrencilere sunulacak olan eğitim ortamları onların akademik başarıları ile birlikte sosyal ve kişisel gelişimlerini de desteklemelidir.

Öğrencilerin okul yaşantılarındaki pozitif deneyimler ve duygular; öğrencilerin okullarında kendilerini mutlu, değerli ve güvende hissetmelerine ve okul ortamından tatmin olmalarına, öğrencilerin okula karşı olumlu davranış geliştirmelerine katkı sağlayarak, aidiyetlerin arttırmaktadır.

Okuluyla ilgili memnuniyetsizlik hissi yaşayan öğrencilerde düşük akademik başarı, davranış problemleri, düşük okul bağlılığı ve dolayısıyla okula yabancılaşma gibi olumsuzluklar görülebilmektedir. Bu kapsamda hem akademik hem de sosyal açıdan beklentilerinin karşılandığı, öğrencilerin kendilerini mutlu, değerli ve güvende hissettikleri bir eğitim ortamı sunmak önemlidir. Okulların, öğrencilerin akademik gelişimlerinin dikkate alınmasının yanı sıra fiziksel, sosyal ve psikolojik gelişimlerinin de dikkate alındığı pozitif eğitim ortamı haline getirilmesi okul yöneticilerinin en önemli sorumluluklarındandır. Bu noktada öğrencilerin okul yaşam kalitesi ile ilgili algılarının araştırılması, elde edilen

bulgular doğrultusunda ihtiyaç duyulan çalışmaların yapılmasına ve okullardaki okul yaşam kalitesinin geliştirilmesine ve dolayısıyla eğitimin çıktıları üzerinde olumlu katkılar sağlanmasına zemin hazırlaması açısından büyük bir öneme sahiptir.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmaya ait sınırlılıklar aşağıda sıralanmıştır.

1. 2021-2022 eğitim ve öğretim yılı ile sınırlıdır.
2. Araştırmanın katılımcıları; Denizli ili, Pamukkale ilçe sınırları içerisinde yer alan devlet ortaokullarında öğrenim gören öğrenciler ile sınırlıdır.
3. Araştırmada elde edilecek veriler anket tekniği ve kişisel bilgiler formu ile sınırlıdır.

1.5. Araştırmanın Sayıltıları

Araştırmaya ait sayıltılar aşağıda sıralanmıştır.

1. Araştırmaya katılan öğrencilerin araştırmanın amacı doğrultusunda görüş bildirebilecek deneyime sahip oldukları varsayılmıştır.
2. Çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin ölçekleri samimi ve objektif bir şekilde cevapladıkları varsayılmaktadır.
3. Ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesi ile ilgili algılarını ölçmek için kullanılan ölçeğin, araştırmanın konusuna ve amacına uygun olduğu varsayılmaktadır.

1.6. Tanımlar

Okul Yaşam Kalitesi: Okul yaşam kalitesi, öğrencilerin okuldaki eğitim öğretim sürecindeki memnuniyet derecesi, okul yaşamının öğrencilerin gereksinimlerinin karşılanma düzeyi, öğretmenlerin öğretim sırasında kullandığı öğretim yöntem ve tekniklerin niteliği, öğrencilerin okul yönetimi, öğretmen ve öğrencilerle olan ilişkisinin niteliği, okul yönetimine demokratik katılım düzeyleri, okulda sosyal, duyuşsal ve psikolojik ihtiyaçlarının karşılanma düzeyi gibi unsurlarla açıklanabilir (İlgan, Oğuz ve Yapar, 2013).

İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Araştırmanın bu bölümünde, okul yaşam kalitesi ile ilgili tanımlara yer verilmiş olup, okul yaşam kalitesinin değişkenleri ve konu ile ilgili araştırmalar üzerinde durulmuştur.

2.1. KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1.1. Okul Yaşam Kalitesi

Yaşam kalitesi, bireylerin genel ve sürekli iyi olma hali, yaşamsal doyuma ulaşma, kendini mutlu hissetme, yaşam ile ilgili beklentilerinin karşılanması gibi tatmin yaratan pozitif değer yargıları ile ilgili kavramlardan oluşan ve toplumların ulaşmayı amaçladığı en önemli evrensel hedeflerden biridir. Yaşam kalitesi; aile, sosyal çevre, eğitim yaşantısı, iş yaşantısı, serbest zamanlar gibi birey açısından önem taşıyan boyutlar çerçevesinde değerlendirilmektedir.

Bireyin içinde bulunduğu aile ve çevre bireyin yaşantısında olumlu ya da olumsuz olarak etki göstererek yaşam kalitesinin niteliğini belirlerken, öğrencilerin geçirdikleri okul yaşantıları ise okul yaşam kalitesinin niteliğini belirlemektedir. Okul yaşam kalitesi öğrencilerin akademik, sosyal ve psikolojik yönde istedik hedeflere erişebilmesini ifade eden birtakım nitelikleri de içeren bir kavramdır (Sarı 2007).

Öğrenciler okulların varoluş nedenidir. Bu nedenle; öğrencilerin zamanlarının önemli bir kesitini geçirdikleri okulu ile ilgili düşünceleri, okulda tatmin olma düzeyleri, okullarında pozitif yaşantılar elde etmeleri eğitimciler tarafından da önemsenmektedir (Şişman ve Turan, 2001).

Öğrencilerin geçirdikleri okul yaşantıları ile doğrudan ilgili olan okul yaşam kalitesi; okuldaki eğitim öğretim sürecinden duyulan memnuniyet, öğrencilerin öğretmen, okul yönetimi ve arkadaşları ile kurduğu olumlu sosyal ilişkiler; okul yönetimine demokratik katılım seviyeleri, eğitim öğretim faaliyetlerin niteliği; sosyal, duygusal, psikolojik gereksinimlerinin karşılanması ve yüksek seviyelerdeki okul tatmini ile açıklanabilmektedir (İlhan, Oğuz ve Yapar, 2013).

Okul yaşam kalitesi, çocuğun okuluyla bütünleşmesi, okuluna uyum sağlaması, mutlu olması, okuluna karşı olumlu duygular geliştirmesi, okul yaşamına etkin katılımları ile çocukların okul yaşamındaki iyi olma hallerini ifade eder (Demir ve Yıldızlı, 2015). Okul yaşam kalitesinin yüksek olması, öğrencilerin okula aidiyetlerini arttırarak okulu bırakma oranını azaltacağı gibi akademik başarılarının arttırılmasında da büyük bir önem taşımaktadır (Sarı, 2007). Okullar, akademik başarının yanı sıra, öğrencilerin sosyal ve

kişisel gelişimlerinin, başka bir ifadeyle öğrencinin “bir bütün” olarak gelişiminin en önemli sorumlularındandır (Marks, 1998).

Okullar, öğrencilerin bilişsel düzeyde geliştiği ve sosyalleştiği yerler olması sebebiyle okulda geçirilen zamanın kaliteli olması önemlidir. Bu kapsamda; öğrencilere sunulan okul ortamında kendilerini güvende hissetmeleri ve mutlu olmalarının sağlanması, onların sosyal, psikolojik ve akademik gelişimlerinin desteklenmesi gerekmektedir (Erden ve Erdem, 2013).

2.1.2. Okul Yaşam Kalitesinin Değişkenleri

Bu bölümde okul yaşam kalitesinin alt boyutlarından okula yönelik duygular, öğretmen-öğrenci ilişkisi, öğrenci-öğrenci ilişkisi, okul yönetimi ve statü boyutları incelenmiştir.

2.1.2.1. Okula Yönelik Duygular: Okul yaşam kalitesi öğrencilerin okula yönelik hissettiği olumlu ve olumsuz duygulardan oluşmaktadır. Öğrencilerin okulları ile algıları, okula istekli bir biçimde gidip gitmedikleri, okula bağlılıkları, okulda mutlu olup olmadıkları, okuluna, okuldaki öğretmenlerine, akranlarına ve okul yöneticilerine yönelik hissettikleri olumlu veya olumsuz duygular bu kapsamda ele alınmaktadır. Çünkü mutluluk, güven, kendini özgürce ifade edebilme, kabul görme gibi olumlu duygular öğrencilerin okul yaşamından memnuniyet derecesini ifade ederken; dışlanma, kısıtlanma, mutsuzluk gibi olumsuz duygular ise okul yaşamı ile ilgili memnuniyetsizliği ifade etmektedir (Gedik, 2014).

Okul yaşam kalitesinin ana değişkenlerinden olan olumlu ve olumsuz duygular diğer boyutlardan etkilenmektedir. Öğrenci, okuldaki akranlarıyla, öğretmenleriyle ve okul yönetimi ile olumlu ilişkiler kurabiliyorsa, okulda kendini değerli görüyorsa, okulunda başarılı olduğuna inanıyorsa, akademik gelişiminin yanı sıra sosyal gelişimine de değer verildiğine inanıyorsa ve sosyal etkinliklere katılımı için yeterli imkân sunuluyorsa okula yönelik algıları da olumlu yönde etkilenecektir (Sarı, 2006). Bunun aksine, öğrenciler okulda öğretmenleriyle, diğer öğrencilerle ve okul yöneticileri ile iyi iletişim kuramıyorsa, kendine okulda değer verildiğini hissetmiyorsa, gelecekteki hedeflerine ulaşabilmesi için okulun kendisine akademik ve sosyal anlamda herhangi bir olumlu katkıda bulunacağını düşünmüyorsa, okulda gerçekleştirilen sosyal etkinlikler ilgisini yeteri kadar çekmiyorsa, öğrencinin okul yaşam kalitesi ile ilgili algısı da olumsuz olmaktadır (Sarı, 2007).

Okul yaşam kalitesinin pozitif olması için öğrencilerin okulda kendilerini mutlu, güvenli ve huzurlu hissetmesi, okuluna yönelik olumlu duygular hissetmesi önemlidir. Çünkü okul yaşam kalitesinin olumlu olması öğrencilerin öğrenme isteklerini arttıracığından akademik başarıları üzerinde önemli bir etkisi olacaktır. Bu durumun öğrencilerde okul tatminini arttırarak okullarda yaşanan okulu terk etme riskini ortadan kaldıracığını ve disiplin problemlerinin yaşanmasını engelleyeceği ifade edilmektedir (Hallinan, 2008). Şöyle ki okula yönelik hissedilen olumsuz duygu ve tatminsizlik, öğrencinin okula yabancılaşmasına neden olmakla birlikte davranış problemlerinin yaşanmasına ve akademik başarının düşmesine neden olduğunu söylenebilir.

Okul yaşam kalitesinin en önemli alt boyutlarından olan okula yönelik duygular okuldaki öğrenciler kadar okul çalışanları açısından büyük bir önem arz etmektedir. Çünkü diğer tüm boyutlar okula karşı hissedilen olumlu ve olumsuz duygulardan etkilenmektedir (Sarı, 2007).

2.1.2.2. Öğretmen-Öğrenci İletişimi: Öğretmenler eğitim kurumlarında eğitim hizmetlerinin temel işlevlerini yerine getiren en önemli unsurlardandır. Öğretmenler eğitim-öğretim sürecini yöneten, öğrencilere sadece akademik bilgi vermenin yanı sıra onların duygusal gelişimine destekte bulunan kişidir. (Hallinan, 2008).

Bireylerin kendilerine aktarılan bilgi ve değerleri içselleştirmesi ile toplumun etkin bir üyesi haline geldiği toplumsal bir kurum olan okullarda, tüm paydaşlar birbirleriyle sürekli etkileşim ve iletişim içerisinde ve bireyler arasında gerçekleşen bu iletişimin kaliteli olması genel okul yaşam kalitesini doğrudan etkilemektedir (Sarı, 2007).

Okul yaşam kalitesi; öğretmenlerin öğrencileri ile kurduğu açık, anlaşılır, samimi ve güvenilir olumlu ilişkiler ile ortak paylaşımlarda bulunması yoluyla arttırılır (Leonard, 2002). Öğretmenleri tarafından dinlenen, saygı duyulan, bireysel farklılıklarına göre eğitim öğretim faaliyetleri düzenlenen öğrenciler okuluna karşı olumlu tutum geliştirirken; bunun aksine öğretmenleri tarafından saygı duyulmayan, değer görmeyen ve yok sayılan öğrenciler okuluna karşı olumsuz tutum geliştirecektir (Hallinan, 2008).

Öğrencilerin sınıf ortamındaki huzurundan ve mutluluğundan sorumlu olan öğretmenin; öğrencilerine sunduğu eğitim ortamının niteliği, onlarla nasıl ilgilendiği, onlara değerli olduklarını ne derece hissettirdiği ve yaptıkları rehberliğin niteliği oldukça önemlidir. Çünkü öğrencilerini hem psikolojik hem de sosyal açıdan destekler nitelikte davranışlar sergileyen öğretmenlerin davranışları öğrencilerin en başta sınıfına olan

aidiyetini arttırarak sonraki yıllarda eğitime karşı besleyecekleri hislerinin niteliğini de etkilemektedir (Sarı, 2012).

Öğrenci ile sürekli iletişim halinde olan öğretmenler, okullarda sadece bilgilerini değil, kültür ve sosyal değerlerini de aktardığı için okul yaşam kalitesinin belirlenmesinde, şekillendirilmesinde ve yönetilmesinde önemli bir yere sahiptir (Gürler,2019) Bu nedenle öğrencinin okula olan bağlılığında öğretmenler önemli bir unsurdur. Dolayısıyla, öğretmenler okul yaşam kalitesinin önemli bir boyutu olarak nitelendirilebilir.

2.1.2.3. Öğrenci-Öğrenci İletişimi: Okul yaşam kalitesinin bir diğer önemli alt boyutu ise öğrenciler arasındaki iletişimidir. Okullar çocukların aile dışında ilk sosyalleştikleri ortamlardır. Akran etkileşimi çocukların sosyalleşmesi sürecinde önemli bir bilgi kaynağıdır. Bu etkileşim sayesinde çocuklar akran gruplarında aileden bağımsız olarak hareket etmeyi, başkalarına ait davranış kalıplarını, otoriteyi, liderliği, iş birliği yapmayı öğrenmektedir (Bursalıoğlu,2005).

Akran grupları, öğrencilerin psikososyal gelişimleri yönünden büyük bir öneme sahiptir. Öğrencilerin akranlarıyla kurdukları iletişim, okula uyumları ve aitlik duygusu üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Akranları tarafından değer gören, içinde buldukları akran grupları ile ortak nokta bulan, olumlu ilişkiler kurabilen, kendilerini daha mutlu hisseden, buldukları ortamdan tatmin olan öğrencilerin okula yönelik duyguları da olumlu olmaktadır. Bunun aksine arkadaşlarıyla olumlu ilişkiler geliştiremeyen, arkadaşları tarafından kabul görmeyen, akran zorbalığına maruz kalan öğrenciler ise kendilerini içinde buldukları ortamdan soyutlayarak; okuluna, öğretmenlerine ve diğer öğrencilere karşı olumsuz duygular geliştirmektedirler (Bilgiç, 2009).

Öğrencilerin okulda öğretmenleri ve akranlarıyla geçirdikleri olumlu yaşantılar kendilerini daha mutlu hissetmelerini sağlarken okula bağlılıklarını, derse olan ilgisini ve okula yönelik memnuniyetlerini de arttırmaktadır (Arastaman, 2006). Okullarda öğrencilerin akranlarıyla ilişkilerinin olumsuz olması, akranları tarafından değer görmemesi bazı öğrenciler için strese ve tatminsizliğe neden olmaktadır. Bu durum olumlu akran ilişkileri geliştiremeyen öğrencilerin duygusal sorunlar yaşamasına, suça karışmalarına ve sağlıksız bir yaşam sürmelerine neden olmaktadır (Leonard, 2002).

Okul içerisinde çevresi ile en fazla etkileşimde bulunan öğrencilerin; sınıf içi ve sınıf dışındaki akranlarıyla gerçekleştirdiği iletişimin derecesi ve şekli okul yaşam kalitesi için büyük bir öneme sahiptir.

2.1.2.4. Okul Yönetimi: Okulun kalitesi pek çok faktörden etkilenebilmektedir. Bu nedenle okul yaşam kalitesinin artırılması için okuldaki tüm eğitim öğretim etkinliklerin öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve sosyal becerilerinin geliştirecek biçimde düzenlemesi büyük öneme sahiptir. Bu kapsamda okul müdürleri okulun kalitesinin belirlemede önemli bir yere sahiptir. Okul müdürlerinin hem kişisel hem de mesleki açıdan sahip olduğu özellikler okulların sahip olduğu nitelik üzerinde büyük etkiye sahiptir (Sarı, 2007).

Eğitimin en temel amaçlarından biri bireylerin kendilerine, ailelerine, çevreye ve topluma olumlu katkılarda bulunan, çevresi ile iyi ilişkiler kuran, başkalarının hakkına saygılı olan, iş birliğine yatkın, paylaşmayı bilen, kendisi ve çevresi ile barışık, hoşgörülü, erdemli, mutlu ve iyi vatandaşlar yetiştirmektir (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2003). Bu amacın gerçekleştirilmesi için kaliteli bir eğitimin yanı sıra, etkili bir okul kültürüne de ihtiyaç bulunmaktadır. Bu nedenle etkili bir eğitim gerçekleştirilebilmesi ve kaliteli bir örgüt kültürünün oluşturulabilmesi için de hem kişisel hem de mesleki açıdan nitelikli okul yöneticilerine ihtiyaç bulunmaktadır (Bayram ve Aypay, 2012).

Okul yönetiminin, örgütsel yapı içerisindeki yabancılaşmayı doğrudan veya dolaylı olarak etkileyebilecek olan çatışmaları yönetebilmesi, yönetime katılımı artırması, motivasyonu arttıracak faaliyetlerde bulunması ve okulun sahip olduğu yaşam kalitesini artırması gerekmektedir (Ayık ve Akdemir, 2015). Kaliteli bir okul yaşamı elde edilmesi için öğretmenlerin ve öğrencilerin duygu ve düşüncelerini alınması, alınan kararlara etkin olarak katılımlarının sağlanması, öğretmen öğrenci motivasyonunun artırılması, gerekmektedir. Bu noktada okuldaki yabancılaşmayı doğrudan veya dolaylı olarak etkileyecek olan çatışmaları engellemek, öğrencilerin gereksinimlerini dikkate almak, öğrencilerin sorunlarını dinlemek, çözüm üretmek, öğrencilerle iletişim kurmak, öğrencilerde önemsendikleri ve değer gördükleri algısını oluşturmak onların okul yaşamı ile ilgili memnuniyetini arttıracak gibi okul atmosferinin olumlu olmasına da katkı sağlayacaktır (Arastaman, 2006).

Öğretmenlerin okula bağlılıklarının olumlu olması öğrencileri de olumlu şekilde etkilemektedir. Bu noktada öğretmenin mesleki açıdan kendilerini iyileştirmeleri okul müdürlerine bağlıyken, öğrencilerin okul tatmini de buna paralel olarak arttığını söyleyebiliriz (Arastaman, 2006).

Öğretmen ve öğrencilerin okula bağlılıklarının artırılması, olumlu bir okul ikliminin oluşturulması, öğrencilerin hem akademik hem de sosyal gelişimlerinin kaliteli bir şekilde sağlanması ve gerekli olan kaliteli okul yaşamının oluşturulmasında en önemli sorumluluğun okul yöneticilerinde olduğu görülmektedir (Bayram, 2019). Bu kapsamda öğrencilerin

kaliteli bir okul yaşamına sahip olmaları için okul yöneticilerinin gerekli olan okul ortamı sağlamaları gerekmektedir.

2.1.2.5. Statü: İnsanların içinde buldukları sosyal yapı içerisinde aidiyet duygusuna sahip olması için bu sosyal yapı içerisinde insanlarla güvenli ve sağlıklı bir iletişim kurmaya, sevmeye ve saygı duyulmaya, kendini değerli ve önemli hissetmeye ihtiyacı vardır (Arastaman, 2006).

Öğrencilerin akranlarıyla, öğretmenleriyle ve okul yöneticileriyle olan iletişimi, kendini okulda değerli ve güvende hissetmesi okuldaki statüsünü belirlemektedir. Öğrencinin sınıfta ve okulda söz hakkına sahip olması, alınan kararlarda fikirlerinin sorulup dikkate alınması kendilerini değerli hissetmelerini ve öz güven duygusunun gelişmesini sağlamaktadır. Bu öz güven öğrencinin okula olan aidiyetini arttırmakla beraber akademik başarısını da arttırmaktadır. Hem okulda hem de okul dışında kendini yetersiz ve değersiz gören öğrenci, iletişim problemleri yaşar ve kendini yeteri kadar ifade edemez. Kendini ifade edemeyen bir birey zamanla kendini okulundan ve toplumdaki soyutlamaya başlar (Çevik, 2020).

Çocuklar zamanlarının önemli bir kısmını geçirdikleri okulda, kendilerini belirli ve özel bir konuma sahip olduklarını hissettikleri düzeyde kendilerine güvenmekte iken çocukların çevreleriyle olan ilişkileri de bu güvenden etkilenmektedir (Sarı, 2012). Öğrencilerin kendilerine güven duymaları, kendileri değerli görmeleri, öğretmenler ve öğrenciler tarafından kabul görmeleri, okuldaki faaliyetlere dahil olmaları, okulun bir parçası olduğunu hissetmeleri okul tatminini dolayısıyla okul yaşam kalitesini doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle çocukların okul yaşam kalitesinde statü boyutu önemli bir yere sahiptir.

2.2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.2.1. Yurt İçi Araştırmalar

Sarı'nın (2007) "Demokratik Değerlerin Kazanımı Sürecinde Örtük Program: Düşük ve Yüksekökol Yaşam Kalitesine Sahip İki Okulu kıyaslama" çalışmasının evrenini, Adana ilinin merkez ilçelerinde bulunan ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenler ve bu okullarda öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. 17 ilköğretim okulunda seçkisiz olarak belirlenen 5. sınıf, 6. sınıf ve 7. sınıfta öğrenim gören 2252 öğrenci ve 428 öğretmenden veri toplamıştır. Çalışmada okulların okul yaşam kaliteleri değerlendirilmesi için Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği (OYKÖ) ve Demokratik Değerlere Bağlılık Ölçeği (DDBÖ) kullanılmıştır. OYKÖ ile toplanan verilerin analiz edilmesiyle, en düşük ve en yüksek okul yaşam kalitesine sahip okullar belirlenmiştir. Buna göre okul yaşam kalitesi düzeyi toplam puan ve alt boyutlara göre değerlendirildiğinde ortalamanın üzerinde olduğu sonucuna ulaşılrken, öğrenciler ile öğretmenlerin okullarındaki yaşam kalitesi ile algıları kıyaslandığında ise öğrencilerin okul yaşam kalitesine yönelik algılarının daha olumlu olduğu görülmüştür. Okullarındaki yaşam kalitesi algıları ile sosyoekonomik düzeyleri karşılaştırıldığında; düşük sosyoekonomik düzeye sahip okullarda öğrenim gören öğrencilerin okul yaşam algıları düşük bulunmuştur.

Sarı ve Cenkseven'in (2008) ilköğretim öğrencilerinde okul yaşam kalitesi ile benlik kavramı arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmalarında Adana ilinin Seyhan ve Yüreğir merkez ilçelerindeki dört ilköğretim okulunda öğrenim gören 4. sınıf, 5. sınıf, 6. sınıf ve 7. sınıf öğrencilerinden 493 veri toplamışlardır. Çalışmada elde edilen bulgulara göre "Çocuklarda Öz-Kavramı Ölçeği"nin tüm boyutları ile okul yaşam kalitesi arasında anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Durmaz'ın (2008) "Liselerde Okul Yaşam Kalitesi" çalışmasında Kırklareli ilinin merkez ilçesindeki Genel ve Anadolu liselerinde öğrenim gören öğrencilerin okul yaşam kalitesi düzeylerini belirlemek için yansız olarak belirlenen 602 öğrenci üzerinde ölçek uygulanmıştır. Çalışmada veri toplamak için Sarı, Ötünç ve Erceylan'ın (2007) geliştirdiği Liselerde Yaşam Kalitesi Ölçeği (LİSEYKÖ) kullanılmıştır. Çalışmada elde edilen bulgulara göre Anadolu Lisesi 'sinde öğrenim gören öğrencilerin okul yaşam kalitesi algılarının Genel Lisede öğrenim gören öğrencilere göre anlamlı olarak farklılaştığı, kız öğrencilere ait okul yaşam kalitesi algıları ise erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Sınıf düzeyi ve anne-baba eğitim düzeyi incelendiğinde ise okul yaşam kalitesi algıları arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı ortaya çıkmıştır.

İlğan, A., Oğuz, E., Yapar, B. (2013) “Okul Yaşam Kalitesine İlişkin Algı ile Akademik Motivasyon Düzeyi Arasındaki İlişki”yi inceledikleri çalışmalarında İzmir ilinin Menderes ilçesinde 2012-2013 eğitim-öğretim yılında ilköğretim ikinci kademesi ile ortaöğretim okullarında öğrenim gören öğrencilerin okul yaşam kalitesi algıları ile öğrencilerin akademik motivasyon düzeyinin öğrenci görüşlerine göre yeterliği ile ilişkisini incelemiştir. Araştırma için 747 öğrenciye ölçek uygulanmıştır. Araştırmada veri toplamak için araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan okul yaşam kalitesi ölçeği ile akademik motivasyon ölçeği kullanılmıştır. Okul türü, sınıf düzeyi, anne ve babanın beraber yaşayıp yaşamadığı, anne ve babasının hayatta olup olmadığı, ailesi ile yaşayıp yaşamadığı, kardeş sayısı, anne ve babasının ne iş yaptığı, ailenin aylık geliri, öğrencinin sağlık probleminin olup olmadığı, sosyal faaliyetlere katılıp katılmadığı, sporcu lisansının olup olmadığı ve okul takımında oynayıp oynamadığı gibi değişkenlerin okul yaşam kalitesini ve öğrencilerin akademik motivasyon düzeyini etkileyip etkilemediğine ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır. Elde edilen sonuca göre, öğrencilerin okul yaşam kalitesine yönelik algıları orta düzeyde olduğu görülürken; akademik motivasyon düzeylerinin ise ortanın biraz üstünde olduğu tespit edilmiştir. İki değişken arasındaki ilişkinin ise orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yıldız (2019) “Okul Yaşam Kalitesi Algısı, Okula Aidiyet Duygusu ve Direnç Davranışları: Ortaokul Öğrencileri Üzerinde İnceleme” çalışmasında Adana ilinin merkez ilçelerinde bulunan alt, orta ve üst sosyo-ekonomik düzeye sahip okullarda öğrenim gören 6. sınıf, 7. sınıf, 8. sınıf öğrencilerin okul yaşam kalitesi algılarını, okul aidiyet duygularını ve öğrenci direnç davranışlarını incelemiştir. Araştırma için 524 öğrenci üzerinde ölçek uygulanmıştır. Çalışmada elde edilen veriler sonucunda öğrencilerin okul yaşam kalitesi algıları ile okula aidiyet duygularının orta düzeyde olduğu tespit edilirken, direnç davranışlarını ölçmek için yapılan analizler neticesinde ise orta düzeyin altında düşüğe yakın olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Türkoğlu'nun (2012) “İlköğretim okulu öğrencilerinin okul yaşam kalitesine ilişkin algılarını incelenmesi” çalışmasının evrenini Bursa ili merkez ilçelerinden Yıldırım'daki okullarda öğrenim gören alt, orta ve üst sosyoekonomik düzeydeki üç ilköğretim okulundan seçkisiz olarak belirlenen 6. sınıf, 7. sınıf, 8. sınıf öğrenciler oluşturmuştur. Çalışmada Sarı (2007) tarafından geliştirilen Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği (OYKÖ) veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Araştırma için 300 öğrenci üzerinde ölçek uygulanmıştır. Çalışmada elde edilen veriler sonucunda üst sosyoekonomik düzeye sahip olan okullardan öğrenim gören öğrencilerin okul yaşam kalitesi algılarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Kız

öğrencilerin okul yaşam kalitesi algılarının erkek öğrencilere göre daha olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin okul yaşamı kalitesi algılarının ise sınıf düzeyi değişkenine göre farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Sarı Ötünç ve Erceylan (2007) lise öğrencilerinin okul yaşam kalitesi algılarını inceledikleri çalışmalarını Adana ilindeki alt, orta ve üst sosyo-ekonomik düzeyde bulunan genel liselerdeki 478 öğrenciden Lise Yaşam Kalitesi Ölçeği (LİSEYKÖ) ile veri toplamışlardır. Elde edilen bulgulara göre öğrencilerin okul yaşam kalitesi algılarını orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Üst sosyo-ekonomik düzeydeki liselerde öğrenim gören öğrencilerin okul yaşam kalitesi algılarının daha yüksek olduğu sonucuna varılırken, sınıf düzeyi yükseldikçe öğrencilerin okul yaşam kalitesi algılarının da daha olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

2.2.2. Yurt Dışı Araştırmalar

Marks (1998), “Okul Yaşamına Yönelik Tutumlar: Başarı ve Okuldan Ayrılma ile İlişkisi” çalışmasında öğrencilerin okul yaşamına yönelik tutumlarının eğitim çıktıları ile ilişkisini incelemiştir. Çalışma sonuçlarına göre öğrencilerin okul yaşam kalitesinin, okul yaşamına karşı tutumlarını incelemiş ve bu tutumların öğrencilerin başarıları ve okuldan ayrılma üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sun-Keung (1999), “İlköğretim Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesi Algılarının İncelenmesi” çalışmasında, Hong Kong’daki ilkokullarda öğrenim gören öğrencilerin okul yaşam kalitesi algılarını ölçmüştür. Çalışmasında 35 ilkokulda öğrenim gören seçkisiz yöntemle belirlediği 2963 öğrenci üzerinde ölçek uygulaması yapılmıştır. Çalışmada elde edilen verilere göre öğrencilerin okul yaşam kaliteleri algılarının genel olarak yüksek olduğu, negatif düşüncelerinin ise çok az olduğu tespit edilmiştir. Okul yaşam kalitesi algılarının en önemli belirleyicisinin öğrenci ile öğretmen etkileşiminin olduğu görülmüştür. Sınıf düzeyine göre yapılan incelemede 4. Sınıf öğrencilerine ait okul yaşam kalitesi algılarının 5. ve 6. sınıf öğrencilerinin okul yaşam kalitesi algılarından daha yüksek olduğunu tespit etmiştir.

Leonard (2002), “İlkokullarda Katılım ve Okul Kalitesi” çalışmasında öğrenci ve öğretmenlerin okul yaşam kalitesi ile ilgili algılarını ölçmek için 448 öğrenci ve 16 öğretmene Ainley ve Bourke (1992) tarafından geliştirilen “Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği”ni uygulamıştır. Çalışmada elde edilen verilere göre okulunda mutsuz olan öğrencilerin okul yaşam kalitesi algılarının düşük çıktığı tespit edilmiştir. Okul yaşam kalitesi algısı yüksek olan öğrencilerde ise devamsızlık sorununun yaşanmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Jaavall (2007), okul yaşam kalitesi ile ilgili yaptığı çalışmasında Etiyopya’da 8. Sınıf da hem öğrenim gören hem de çalışan 6 öğrencinin okul yaşam kalitesi algılarını incelemiştir. Öğrenci ve ebeveynleriyle yaptığı görüşmeler neticesinde okul yaşam kalitesini öğretmenleri ile olan ilişkilerinin etkilediği sonucuna ulaşmıştır. Okul yaşam kalitesini etkileyen diğer unsurların ise okulun sosyal yapısının ve sınıf içi etkinliklere katılım olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Mičić (2019), ilkokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesi algıları ile ilgili yaptığı çalışmasında 5. 6. ve 7. Sınıfta öğrenim gören toplam 433 öğrenciye ölçek uygulamıştır. Elde edilen bulgulara göre öğrencilerin okul yaşam algılarının orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Kız öğrencilerin okul yaşam kalitesi algılarının erkek öğrencilere göre daha olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin okul yaşamı kalitesi algılarının ise sınıf düzeyi değişkenine göre farklılaştığı tespit edilirken sınıf 5. ve 6. Sınıf öğrencilerinin 7. Ve 8. Sınıf öğrencilerine göre okul yaşam kalitesini daha olumlu algıladığı sonucuna ulaşılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, araştırmanın evreni ve örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama araçları, verilerin elde edilme biçiminden ve analiz aşamasından bahsedilmiştir.

3.1. Araştırma Deseni

Nicel araştırma yaklaşım çerçevesinde gerçekleştirilecek olan bu çalışma, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında bulunan birlikte değişim varlığını veya değişimin derecesini belirlemeyi amaçlaması nedeniyle ilişkisel tarama modeline dayalı betimsel bir çalışmadır. (Karasar, 2007). Ortaokullarda öğrenim gören öğrencilerin okul yaşam kalitesi algılarının farklı değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır.

3.2. Çalışma Grubu

Ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesi algılarını farklı değişkenlere göre ölçmeyi amaçlayan bu çalışmanın evrenini 2021-2022 eğitim öğretim yılında Denizli ili Pamukkale ilçesinde bulunan okullarda eğitim öğretime devam eden 6., 7. ve 8. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Pamukkale ilçesinde 39 ortaokul bulunmaktadır. Bu okullarda 6. sınıf düzeyinde 3.694, 7. sınıf düzeyinde 3447 ve 8. sınıf düzeyinde 3611 olmak üzere toplam 10.752 öğrenci öğrenime devam etmektedir. Çalışmanın örnekleme belirlemek için amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu kapsamda Pamukkale ilçesinin dördüncü eğitim bölgesinde bulunan okullardan öğrenci sayısı 500 ve üzeri olan üç okul tercih edilmiştir. Ardından bu okullarda tesadüfi olarak seçilen 6. 7. ve 8. sınıftan ikişer şubede öğrenim gören toplam 306 öğrenciye ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin okullara göre dağılımları Tablo 3.1'de verilmiştir.

Tablo 3. 1. *Katılımcıların Okullara Göre Dağılımları*

Okullar	Kişi Sayısı (n)	Yüzde (%)
1.O	123	40.2
2.O	85	27.8
3.O	98	32
Toplam	306	100,0

1.O: 1.Ortaokul; 2.O: 2. Ortaokul; 3.O: 3.Ortaokul

Tablo 3.1“de görüldüğü gibi 1. Ortaokuldan 123 öğrenci, 2.Ortaokuldan 85 öğrenci ve 3.Ortaokuldan 98 öğrenci araştırmaya katılmıştır.

Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin sınıf düzeyi bilgilerine Tablo 3.2’de yer verilmiştir.

Tablo 3.2. *Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Sınıflara Göre Dağılımları*

Sınıf Düzeyi	Kişi Sayısı (n)	Yüzde (%)
6. sınıf	119	38,9
7. sınıf	97	31.7
8. sınıf	90	29.4
Toplam	306	100,0

Tablo 3.2“ye göre öğrencilerin %38,9 ‘u (119 kişi) 6. sınıf öğrencisi, %31,7’si (97 kişi) 7. sınıf öğrencisi ve %29,4’ü (90 kişi) ise 8. sınıf öğrencisidir. Dağılım genel olarak incelendiğinde, sınıfların birbirine yakın olduğu görülmektedir. Öğrencilerin dağılımı incelendiğinde, en fazla 6.sınıf öğrencilerinin olduğu, bunu sırasıyla 7 ve 8. sınıfların izlediği görülmektedir. Öte yandan sınıf gruplarına göre gruplar arasında ciddi bir fark yoktur.

Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin cinsiyet bilgilerine Tablo 3.3’de yer verilmiştir.

Tablo 3. 3. *Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları*

Cinsiyet	Kişi Sayısı (n)	Yüzde (%)
Kız	161	52.6
Erkek	145	47.4
Toplam	306	100,0

Tablo 3.3’e göre öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımları incelendiğinde %52,6’sının (161 kişi) kız öğrenci, %47,4’ünün (145 kişi) erkek öğrenci olduğu görülmektedir. Genel olarak kız ve erkek öğrenci sayılarının birbirine yakın olduğu ifade edilebilir. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımı konusunda birbirine yakın ve homojen bir dağılım görülmektedir.

3.3. Veri Toplama Aracı

Betimsel nitelikte olan bu araştırmada verilerin toplanmasında “Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği” kullanılmıştır. Ayrıca araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerini belirlemek amacıyla kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu:

Araştırmada veri toplamak ve örnekleme oluşturan öğrencilerin cinsiyet, sınıf düzeyi ile ilgili demografik özelliklerini tespit etmek amacıyla araştırmacı tarafından kapalı uçlu soruların olduğu “Kişisel Bilgi Formu” hazırlanmıştır.

3.3.2. Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği (OYKÖ):

Araştırmada; Sarı (2007) tarafından geliştirilen Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği (OYKÖ) kullanılmıştır. Okul yaşam kalitesi ölçeği; “Öğretmen-Öğrenci İletişimi” (dokuz madde), “Öğrenci-Öğrenci İletişimi” (dokuz madde), “Okula Yönelik Duygular” (sekiz madde), “Okul Yönetimi” (altı madde) ve “Statü” (üç madde) olmak üzere beş boyuttan ve 35 maddeden oluşmaktadır. Bu maddelerin 20 tanesi olumlu (1, 2, 5, 6, 9, 11, 12, 13,15, 17,19, 20, 21, 24, 26, 28, 30, 31, 33, 34 maddeler), 15 tanesi olumsuz (3, 4, 7, 8, 10, 14, 16, 18, 22, 23, 25, 27, 29, 32, 35. maddeler) ifadedir. Ölçek beşli likert tipi dereceleme biçiminde hazırlanmış bir ölçme aracıdır. Dereceleme ölçeği “Kesinlikle Katılmıyorum”, “Katılmıyorum”, “Kararsızım”, “Katılıyorum” ve “Kesinlikle Katılıyorum” (1-5) biçiminde derecelendirilmiştir.

Ölçekte bulunan beş boyutun içerdiği maddeler ve bunların güvenilirlik analizine göre araştırmacı tarafından elde edilen sonuçlar ve Sarı (2012) tarafından hesaplanmış olan Cronbach Alpha sonuçları Tablo 3.2’deki gibidir.

Tablo 3. 2 *Okul Yaşam Kalitesi Ölçeğine Ait Güvenilirlik Analizi Sonuçları*

Boyutlar	Maddeler	Cronbach Alpha (Sarı, 2012)	Cronbach Alpha (Bu çalışmada)
Öğretmen-Öğrenci İletişimi	3, 7, 10, 13, 21, 26, 28, 31, 34. maddeler	0.83	0.84
Öğrenci-Öğrenci İletişimi	4, 8, 14, 18, 22, 25, 29, 32, 35. maddeler	0.80	0.82
Okula Yönelik Duygular	1, 11, 16, 19, 23, 27, 30, 33. maddeler	0.82	0.85
Okul Yönetimi	2, 6, 12, 17, 20, 24. maddeler	0.77	0.77
Statü	5, 9, 15. maddeler	0.69	0.64
Toplam	Tüm maddeler	0.94	0.91

Sarı tarafından 2012 yılında ölçeğin geçerliliği ve güvenilirliği yeniden yapılmış ve önceden elde edilmiş sonuçlara benzer sonuçlar elde edilmiştir. Beş alt boyuta ait Cronbach alfa iç tutarlılık katsayıları Sarı (2012) tarafından; Öğretmen-Öğrenci İletişimi boyutu için .83, Öğrenci-Öğrenci İletişimi boyutu için .80, Okula Yönelik Duygular boyutu için .82, Okul Yönetimi boyutu için .77 ve Statü boyutu için .69 ve ölçeğin tamamı için de .94 olarak bulunmuştur.

Araştırmacı tarafından yapılan geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarından elde edilen bulgulara göre ölçeğin öğrencilerin okul yaşamı kalitesine ilişkin algılarının belirlenmesi için kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu görülmüştür.

Bu araştırma için Cronbach Alpha değeri toplamda 0.91, öğretmen-öğrenci boyutu için 0.84, öğrenci-öğrenci boyutu için 0.82, okula yönelik duygular boyutu için 0.85, okul yönetimi boyutu için 0.77 ve statü boyutu için 0,64 olarak bulunmuştur.

Tablo 3.'de görüldüğü gibi, bütün boyutların Cronbach Alpha değerleri 0,64'ün üzerindedir. Dolayısıyla OYK ölçeğinin güvenilirliğinin olduğu, ya da diğer bir ifadeyle OYK ölçeğinin ortaokul öğrencilerinde okul yaşam kalitelerini ortaya koymada yeterli olduğu ifade edilebilir.

3.4. Veri Toplama Süreci

Araştırmanın amacı doğrultusunda kullanılacak ölçek belirlenmiştir ve ölçek kullanımı için gerekli yasal izinler ölçek sahibinden alınmıştır. Verilerin toplanması sürecinde Denizli İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nden yasal izinler alınmıştır.

Araştırmacının kontrolünün artmasının sağlanması; zaman ve maliyet açısından önemli tasarruflar sağlanması nedeniyle ölçeklerin uygulanması ve verilerin toplanması araştırmacının kendisi tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırmada ölçme araçlarının uygulanması için belirlenen okullarda araştırmanın amacı anlatılarak öğrencilere gönüllülük esasına göre ölçek dağıtılmıştır. Çalışma kapsamında öğrencilerden herhangi bir kimlik bilgisi istenmemiştir.

3.5. Verilerin analizi:

İstatistiksel analiz için Jamovi 2.2.3 versiyonlu programdan yararlanılmıştır. Öğrencilerin okul yaşam kalitesi ölçeği ve alt boyutlarından aldıkları puanlar tespit edilerek puanların aritmetik ortalama ve standart sapma dağılımları incelenmiştir.

Verilerin normal dağılıp dağılmadığını tespit etmek için çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerlerine bakılmış ve değerlerin -1.50 ile +1.50 arasında olduğu görülmüştür. Bu çalışmada çarpıklık ve basıklık değerlerinin +1.50 ile -1.50 arasında bulunması nedeniyle verilerin normallik varsayımını yerine getirdiği kabul edilmiş ve

analizlerde parametrik testler uygulanmıştır. Öğrencilerin okul yaşam kalitesi algı düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için bağımsız gruplar t testi, sınıf düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) tekniklerinden yararlanılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde Denizli ili Pamukkale İlçesindeki ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesi algılarına ilişkin görüşlerini ortaya koymak amacıyla Sarı (2007) tarafından geliştirilmiş olan ölçek aracılığı ile üç ortaokulda altıncı, yedinci ve sekizinci sınıfta öğrenim gören 306 öğrenciden elde edilen veriler üzerinde analizler yapılmış, ulaşılan bulgular ve bu bulgular doğrultusunda yapılan yorumlar sunulmuştur.

4.1. Öğrencilerin Okul Yaşam Kalitesi Algılarına İlişkin Bulgu ve Yorum

Öğrencilerin okullarındaki yaşam kalitesine ilişkin algılarının düzeyini belirlemek için betimsel istatistikler yapılmıştır. Okul yaşam kalitesi ölçeğinin “Öğretmen-Öğrenci İletişimi”, “Öğrenci-Öğrenci İletişimi”, “Okula Yönelik Duygular”, “Okul Yönetimi”, “Statü” boyutları ile ölçeğin tamamından elde edilen toplam puanlara ait aritmetik ortalama ve standart sapma dağılımları Tablo 4.1’te verilmiştir.

Tablo 4.1 Öğrencilerin Okul Yaşam Kalitesi Ölçeğinden ve Alt Boyutlarından Aldıkları Puanların Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Dağılımları

Boyutlar	<i>n</i>	\bar{X}	<i>S_s</i>
Öğretmen-Öğrenci İletişimi	306	3.83	.82
Öğrenci-Öğrenci İletişimi	306	2.53	.85
Okula Yönelik Duygular	306	3.46	.90
Okul Yönetimi	306	2.72	.86
Statü	306	3.76	.85
Genel Ortalama	306	3.22	.64

(n=306)

Tablo 4.1.’de yer alan bulgular incelendiğinde en yüksek ortalamanın (\bar{X} =3.83) “Öğretmen-Öğrenci İletişimi” boyutunda gerçekleştiği, diğer alt boyutlardan elde edilen ortalamaların ise sırayla “Statü “(\bar{X} =3.76); “Okula Yönelik Duygular” (\bar{X} =3.46); “Okul Yönetimi” (\bar{X} =2.72) ve “Öğrenci-Öğrenci İletişimi” (\bar{X} =2.53) olduğu görülmektedir. Öğrencilerin Okul Yaşam Kalitesi ölçeğinden elde edilen puan ortalamalarının ise orta düzeyde (\bar{X} =3.22) olduğu sonucuna varılabilir.

4.2 Cinsiyet Değişkenine Göre Öğrencilerin Okul Yaşam Kalitesi Algılarının Dağılımına İlişkin Bulgu ve Yorum

Öğrencilerin okullarındaki yaşam kalitesi algılarının “Öğretmen-Öğrenci İletişimi”, “Öğrenci-Öğrenci İletişimi”, “Okula Yönelik Duygular”, “Okul Yönetimi”, “Statü”

boyutları ile toplam puan açısından cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amacıyla bağımsız gruplar için t-testi yapılmıştır. Yapılan analizden elde edilen sonuçlar Tablo 4.2’de verilmiştir.

Tablo 4.2. *Okul Yaşam Kalitesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Bağımsız Gruplar İçin t-Testi Analizi Sonuçları*

Boyutlar	Cinsiyet	n	\bar{X}	s	sd	t	p																																																								
Öğretmen-Öğrenci İletişimi	Kız	161	33.96	8.03	301.70	-1.25	,21																																																								
	Erkek	145	35.01	6.62				Öğrenci-Öğrenci İletişimi	Kız	161	21.59	7.54	304.00	-2.79	,006*	Erkek	145	24.02	7.67	Okula Yönelik Duygular	Kız	161	27.15	7.87	301.02	-1.47	,14	Erkek	145	28.35	6.41	Okul Yönetimi	Kız	161	16.36	5,29	304.00	.10	,92	Erkek	145	16.30	5.06	Statü	Kız	161	11.05	2.72	304.00	-1.72	,08	Erkek	145	11.55	2.34	Toplam Puanları	Kız	161	110.11	23.60	304.00	-2.02	,04*
Öğrenci-Öğrenci İletişimi	Kız	161	21.59	7.54	304.00	-2.79	,006*																																																								
	Erkek	145	24.02	7.67				Okula Yönelik Duygular	Kız	161	27.15	7.87	301.02	-1.47	,14	Erkek	145	28.35	6.41	Okul Yönetimi	Kız	161	16.36	5,29	304.00	.10	,92	Erkek	145	16.30	5.06	Statü	Kız	161	11.05	2.72	304.00	-1.72	,08	Erkek	145	11.55	2.34	Toplam Puanları	Kız	161	110.11	23.60	304.00	-2.02	,04*	Erkek	145	115.23	20.44								
Okula Yönelik Duygular	Kız	161	27.15	7.87	301.02	-1.47	,14																																																								
	Erkek	145	28.35	6.41				Okul Yönetimi	Kız	161	16.36	5,29	304.00	.10	,92	Erkek	145	16.30	5.06	Statü	Kız	161	11.05	2.72	304.00	-1.72	,08	Erkek	145	11.55	2.34	Toplam Puanları	Kız	161	110.11	23.60	304.00	-2.02	,04*	Erkek	145	115.23	20.44																				
Okul Yönetimi	Kız	161	16.36	5,29	304.00	.10	,92																																																								
	Erkek	145	16.30	5.06				Statü	Kız	161	11.05	2.72	304.00	-1.72	,08	Erkek	145	11.55	2.34	Toplam Puanları	Kız	161	110.11	23.60	304.00	-2.02	,04*	Erkek	145	115.23	20.44																																
Statü	Kız	161	11.05	2.72	304.00	-1.72	,08																																																								
	Erkek	145	11.55	2.34				Toplam Puanları	Kız	161	110.11	23.60	304.00	-2.02	,04*	Erkek	145	115.23	20.44																																												
Toplam Puanları	Kız	161	110.11	23.60	304.00	-2.02	,04*																																																								
	Erkek	145	115.23	20.44																																																											

* $p < .05$

Tablo 4.2 incelendiğinde elde edilen bulgular doğrultusunda okul yaşam kalitesinin cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Öğrencilerinin okul yaşam kalitesi algılarının “Öğrenci-Öğrenci İletişimi” [$t_{304}=-2.79$; $p < .05$] boyutu ve toplam puanların [$t_{304}=-2.02$; $p < .05$] cinsiyete göre anlamlı farklılaştığı görülmektedir. Öğretmen-Öğrenci İletişimi” [$t_{301.70}=-1.25$; $p > .05$], “Okula Yönelik Duygular” [$t_{301.02}=-1.47$; $p > .05$], “Okul Yönetimi” [$t_{304}=.10$; $p > .05$] ve “Statü” [$t_{304}=-1.72$; $p > .05$] “alt boyutlarında ise anlamlı farklılık bulunmamıştır. Ortalamalar incelendiğinde toplam puan ve “Öğrenci-Öğrenci İletişimi” alt boyutlarında erkek öğrencilerin puanlarının kız öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir.

Elde edilen veriler neticesinde öğrencilerin yaşam kalitesine yönelik algılarına ait ortalamaların genel olarak birbirine yakın olduğu görülmektedir. Kız öğrencilerde en yüksek ortalamaya sahip boyutun “Öğretmen-Öğrenci İletişimi” ($\bar{X}=33.96$) olduğu görülürken, en düşük ortalamaya sahip boyutun ise “Statü” ($\bar{X}=11.05$) olduğu görülmüştür. Erkek öğrencilerde en yüksek ortalamaya sahip boyut “Öğretmen-Öğrenci İletişimi” ($\bar{X}=35.01$) iken en düşük ortalamaya sahip boyut ise “Statü” ($\bar{X}=11.55$) olduğu sonucuna varılmıştır. Kız öğrencilerin “Okul Yönetimi” boyutunda daha yüksek puana aldığı; erkek öğrencilerinse “Öğrenci-Öğrenci İletişimi”, “Öğretmen-Öğrenci İletişimi”, “Okula Yönelik Duygular” ve “Statü” alt boyutlarından kız öğrencilere göre daha yüksek puan aldığı görülmüştür.

4.3. Okul Düzeyi Değişkenine Göre Öğrencilerin Okul Yaşam Kalitesine Algılarının Dağılımına İlişkin Bulgu ve Yorum

Öğrencilerin okullarındaki yaşam kalitesine yönelik algılarının “Öğretmen-Öğrenci İletişimi”, “Öğrenci-Öğrenci İletişimi”, “Okula Yönelik Duygular”, “Okul Yönetimi”, “Statü” boyutlarında ve toplam puan açısından sınıf düzeyine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans (ANAVO) yapılmıştır. Yapılan analizden elde edilen sonuçlar 4.3’te verilmiştir.

Tablo 4.3. *Okul Yaşam Kalitesinin Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları*

Ölçek	Sınıf	<i>n</i>	\bar{X}	<i>ss</i>	<i>df</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	Anlamlı Fark
Öğretmen- Öğrenci İletişimi	6	119	33.92	6.98	2	1.07	0.344	-
	7	97	34.25	7.94				
	8	90	35.39	7.32				
Öğrenci- Öğrenci İletişimi	6	119	23.63	7.96	2	2.37	0.095	-
	7	97	21.39	7.43				
	8	90	23.02	7.47				
Okula Yönelik Duygular	6	119	27.76	7.99	2	1.33	0.266	-
	7	97	26.87	6.51				
	8	90	28.59	6.87				
Okul Yönetimi	6	119	16.87	5.61	2	1.41	0.247	-
	7	97	15.68	5.19				
	8	90	16.33	4.48				
Statü	6	119	11.30	2.44	2	0.66	0.517	-
	7	97	11.48	2.43				
	8	90	11.06	2.82				
Toplam Puanları	6	119	113.47	23.65	2	1.22	0.296	-
	7	97	109.67	22.64				
	8	90	114.39	19.78				

(*n*=306; *p*< .05)

Tablo 4.3. incelendiğinde elde edilen bulgular doğrultusunda okul yaşam kalitesinin sınıf düzeyine göre “Öğretmen-Öğrenci İletişimi” [$F_{(2-303)} = 1.07, p > .05$] “Öğrenci-Öğrenci İletişimi” [$F_{(2-303)} = 2.37, p > .05$], “Okula Yönelik Duygular” [$F_{(2-303)} = 1.33, p > .05$], Okul Yönetimi [$F_{(2-303)} = 1.41, p > .05$], “Statü” [$F_{(2-303)} = 0.66, p > .05$] boyutlarında ve ölçeğin toplamında [$F_{(2-303)} = 1.22, p > .05$] aldıkları puanlar arasında anlamlı şekilde farklılaşmalar görülmemektedir.

Tablo 4.3.'te elde edilen bulgular doğrultusunda aritmetik ortalamaların; “Öğretmen-Öğrenci İletişimi” boyutunda altıncı sınıf öğrencileri için $\bar{X} = 33.92$, yedinci sınıf öğrencileri için $\bar{X} = 34.25$, sekizinci sınıf öğrencileri için de $\bar{X} = 35.39$; “Öğrenci-Öğrenci İletişimi” boyutunda altıncı sınıf öğrencileri için $\bar{X} = 23.63$, yedinci sınıf öğrencileri için $\bar{X} = 21.39$, sekizinci sınıf öğrencileri için de $\bar{X} = 23.02$; “Okula Yönelik Duygular” boyutunda altıncı sınıf öğrencileri için $\bar{X} = 27.76$, yedinci sınıf öğrencileri için $\bar{X} = 26.87$, sekizinci sınıf öğrencileri için de $\bar{X} = 28.59$; “Okul Yönetimi” boyutunda altıncı sınıf öğrencileri için $\bar{X} = 16.87$, yedinci sınıf öğrencileri için $\bar{X} = 15.68$, sekizinci sınıf öğrencileri için de $\bar{X} = 16.33$; “Statü” alt boyutunda ise altıncı sınıf öğrencileri için $\bar{X} = 11.30$, yedinci sınıf öğrencileri için $\bar{X} = 11.48$, sekizinci sınıf öğrencileri için de $\bar{X} = 11.06$ olduğu görülmektedir. OYKÖ toplam puanlarına ait aritmetik ortalama altıncı sınıf öğrencileri için $\bar{X} = 113.47$, yedinci sınıf öğrencileri için $\bar{X} = 109.67$, sekizinci sınıf öğrencileri için de $\bar{X} = 114,39$ olarak hesaplanmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde, verilerin analizinden elde edilen sonuçların tartışılması ve yorumlanmasına yer verilmiştir.

5.1 Sonuç ve Tartışma

5.1.1. Okul Yaşam Kalitesine İlişkin Tartışma ve Yorum

Öğrencilerin Okul yaşam kalitesi ölçeğine verdiği tüm yanıtların toplam puanı hesaplandığında öğrencilerin okul yaşam kalitesine yönelik algılarının orta düzeyde ($\bar{X}=3.22$) gerçekleştiği sonucuna varılabilir. Ölçekteki alt boyutlarda hesaplanan ortalamalarda en yüksek puanın “Öğretmen-Öğrenci İletişimi” ($\bar{X}=3.83$) boyutunda gerçekleştiği, en düşük ortalamanın ise “Öğrenci-Öğrenci İletişimi” ($\bar{X}=2.53$) boyutunda gerçekleştiği görülmektedir.

Sun-Keung (1999) araştırmasında öğrencilerin okul yaşam kalitesi algılarının en önemli belirleyicisinin öğrenci ile öğretmen etkileşiminin olduğu sonucuna ulaşmıştır. Benzer bir şekilde Gürler (2019) de öğretmenlerin, okullarda sadece bilgilerini değil, kültür ve sosyal değerlerini de aktardığı için okul yaşam kalitesinin belirlenmesinde, şekillendirilmesinde ve yönetilmesinde önemli bir yere sahip olduklarını ifade etmiştir. Bu bağlamda öğrencinin okula olan bağlılığında öğretmenler önemli bir unsur olarak değerlendirilebilir. Öğrencilerin öğrenim gördükleri okuldaki iyi olma hallerini etkileyen yaşam kalitesi algılarının önemli bir değişkeni olan öğretmenlerle olan ilişkilerinin olumlu olması sevindirici bir durumdur. Öğretmenlerin öğrencileri ile kurdukları etkili ve sağlıklı iletişimin, öğrencinin güçlü özelliklerinin ön plana çıkarılmasını sağlayarak akademik başarının yanı sıra sosyal alandaki başarının artmasını olumlu yönde etkilemesi beklenmektedir.

Okul yaşam kalitesinin bir diğer önemli alt boyutu da öğrencilerin akranlarıyla olan iletişimleridir. Eldeki çalışmada en düşük ortalamaya sahip boyutun “Öğrenci-Öğrenci İletişimi” olduğu göz önünde bulundurulduğunda, öğrencilerin akranlarıyla olan iletişim konusunda sıkıntı yaşadıkları ve bu durumun okullarındaki yaşamlarını olumsuz yansıyabileceği sonucuna varılabilir. Bu durum; olumlu akran ilişkileri geliştiremeyen öğrencilerin duygusal sorunlar yaşamasına, okulu terk etmelerine, suça karışmalarına ve sağlıksız bir yaşam sürmelerine neden olmaktadır (Leonard, 2002). Bu anlamda araştırmadan elde edilen bu sonucun önemli bir durumun altını çizdiği söylenebilir.

Sarı, Ötünç ve Erceylan'ın (2007) Adana ilindeki lise öğrencilerinin okul yaşam kalitesini belirlemeyi amaçladıkları çalışmanın sonucunda öğrencilerin okul yaşam kalitesine ilişkin algılarının orta düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. Bunun yanı sıra Bilgiç (2009), Arıkan ve Sarı (2016), Sarı (2012), Karalar (2017) ve Yıldız (2019), tarafından yapılan çalışmalarda da öğrencilerin okul yaşam kalitesi algılarının orta düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. Okul yaşam kalitesinin genel anlamda öğrencilerin buldukları ortamdaki keyif almaları ve bu ortam ile bütünleşmelerinden kaynaklanan iyi olma hali olduğu göz önünde bulundurulduğunda öğrencilerin okul yaşam kalitesine ilişkin algılarının orta düzeyde bulunması düşündürücüdür. Öğrenciler okulda geçirdikleri zamanın etkisi ve kalitesini değerlendirirken orta düzeyde bir memnuniyet belirtmeyi tercih etmişlerdir. Okullar öğrencilerin zamanlarının büyük kısmını geçirdikleri yerlerdir. Marks (1998) okulların, öğrencilerin sosyal ve kişisel gelişimlerinden sorumlu olduklarını ifade etmektedir. Wang ve Degol (2016) ise olumlu bir okul ikliminin varlığının okulda yaşanabilecek sorunların azaltılmasında etkili olduğunu belirtmiştir. Bu anlamda öğrencilerin okul yaşam kalitelerine ilişkin algılarının daha yüksek düzeyde olumlu olması beklenmektedir.

5.1.2. Cinsiyet Değişkenine Göre Okul Yaşam Kalitesine İlişkin Tartışma ve Yorum

Ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesi algılarının cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerinin okul yaşam kalitesi algılarının cinsiyet değişkenine ilişkin puanlarının dağılımı incelendiğinde “Öğretmen-Öğrenci İletişimi”, “Öğrenci-Öğrenci İletişimi”, “Okula Yönelik Duygular”, “Statü” boyutlarında ve toplam okul yaşam kalitesine ait puanların erkek öğrencilerde daha yüksek olduğu görülmektedir. “Okul Yönetimi” boyutunda ise kızlarda daha yüksek olduğu görülmektedir. “Okul Yönetimi” boyutu dışındaki tüm okul yaşam kalitesi göstergelerinde erkek öğrencilerin puanlarının ya da algılarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Öğrencilerin okul yaşam kalitesi algılarının erkek öğrencilerde daha yüksek çıkması kız öğrencilerin okullarına ait tatmin olma düzeylerinin daha düşük olduğunu göstermektedir. Araştırmada öğrencilerin cinsiyetlerine göre OYKÖ boyutlarına ait puanları incelendiğinde “Öğrenci-Öğrenci İletişimi” ve toplam puanların anlamlı derecede farklılaştığı görülmektedir. “Öğretmen-Öğrenci İletişimi”, “Okula Yönelik Duygular”, “Okul Yönetimi” ve “Statü” boyutlarının puanları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan bu çalışmadan elde edilen bulgular ile ilgili benzerlik ve farklılık gösteren araştırmalara rastlanmıştır.

Marks (1998), Bayram (2009), Gürler (2019), Türkoğlu (2012), Durmaz (2008), Sarı, Ötünç ve Erceylan (2007) yaptıkları çalışmalarda kız öğrencilerin okul yaşam kalitesi algıları erkek öğrencilerle karşılaştırıldığında kız öğrencilerin okullarına ait yaşam kalitesini daha olumlu algıladıkları sonucuna ulaştıkları görülmüştür. Kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha fazla okul yaşamlarından memnun olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu çalışmada erkek öğrencilerin okul yaşam kalitesinin “Öğretmen-Öğrenci İletişimi”, “Öğrenci-Öğrenci İletişimi”, “Okula Yönelik Duygular”, “Statü” ve ölçeğin tamamından elde edilen puanlar açısından da kız öğrencilerden daha yüksek puan aldıkları görülmüştür. Bu çalışma ile benzerlik gösteren bir sonuç Arıkan ve Sarı'nın (2016) lise öğrencileri okul yaşam kalitesini inceledikleri araştırmalarında elde etmişlerdir. Lise öğrencilerinin okul yaşam kalitesini inceledikleri çalışmalarında “Öğretmenler”, “Statü”, “Okul Yöneticileri”, “Okula yönelik Duygular”, “Öğrenciler Arası Etkileşim” alt boyutlarına ait okul yaşam kalitesi algısının erkek öğrenciler lehine anlamlı olduğunu belirtmişlerdir.

Tunç ve Beşaltı'nın (2014) öğrenciler üzerinde yaptığı çalışmasında, cinsiyetlerine göre Okul Yaşam Kalitesi Ölçeğinin “Öğretmen-Öğrenci İletişimi” boyutuna ait puanların erkekler lehine, “Öğrenci-Öğrenci İletişim” boyutundan elde edilen puanların ise kızlar lehine farklılık gösterdiği görülmüştür. Okula Yönelik Duygular, Okul Yönetimi, Statü boyutlarından ve ölçeğin toplamından elde edilen puanlar arasında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Durmaz (2008), tarafından yapılan bir araştırmada; “Öğretmen-Öğrenci İletişimi”, “Okul Yönetimi” ve “Sosyal Etkinlikler” alt boyutlarının kız öğrenciler lehine anlamlı derecede farklılık olduğu görülürken, “Öğrenci-Öğrenci İletişimi”, “Statü” ve ölçeğin toplamından elde edilen puanların ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır. Çevik (2020), tarafından yapılan çalışmada ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesinin cinsiyete göre farklılaşmadığı; “Öğretmen-Öğrenci İletişimi” boyutunun ise cinsiyete göre farklılaştığı görülmektedir. “Öğretmen-Öğrenci İletişimi” alt boyutunda ortaya çıkan farklılığın ise kız öğrenciler lehine olduğu tespit edilmiştir. “Öğrenci-Öğrenci İletişimi”, “Okula Yönelik Duygular”, “Okul Yönetimi” ve “Statü” boyutunda ise anlamlı şekilde farklılaşmadığı ortaya çıkmıştır. Bilgiç ve Sarı (2010) çalışmalarında, okul yaşam kalitesinin cinsiyete göre anlamlı derecede farklılaşmadığını ifade etmişlerdir. İlgili alan yazın genel olarak değerlendirildiğinde cinsiyetin okul yaşam kalitesi algısında belirleyici bir rolü olduğu, bu rolün de genel olarak kız öğrenciler lehine olduğu görülmektedir. Ancak Sarı (2012) liselerde yaşam kalitesini toplam puan üzerinden değerlendirdiği çalışmasında,

cinsiyete göre okul yaşam kalitesinin, eldeki araştırmaya benzer bir şekilde erkek öğrencilerin okul yaşam kalitesi algılarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Farklı yönlerde elde edilen bu bulgular, öğrencilerin okul yaşam kalitesi algılarını cinsiyet değişkenine göre yorumlarken genelleme yapılmaması gerektiğine işaret etmektedir. Bunun yanı sıra bu araştırmaya katılan erkek öğrencilerin okuldaki yaşam kalitesi algılarının kız öğrencilere göre daha olumlu olduğu sonucuna ulaşılırken, araştırmanın yapıldığı okullardaki erkek öğrencilerin okullarında daha mutlu oldukları ve okul yaşamında daha olumlu duygularla hareket ettikleri söylenebilir. Okul yaşam kalitesinin “Öğrenci-Öğrenci İletişimi” boyutunda ise erkek öğrenciler lehine anlamlı farklılaşması, erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre arkadaşlarıyla daha iyi iletişim kurduklarını ve kendilerini daha rahat ifade ettikleri söyleyebiliriz.

5.1.3. Sınıf Değişkenine Göre Okul Yaşam Kalitesine İlişkin Tartışma ve Yorum

Ortaokul öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre okul yaşam kalitesi algılarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonucunda, “Öğretmen-Öğrenci İletişimi”, “Öğrenci-Öğrenci İletişimi”, “Okula Yönelik Duygular”, “Okul Yönetim”, “Statü” boyutlarında ve ölçeğin toplamında aldıkları puanlarının istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmektedir. Elde edilen bulgular doğrultusunda öğrencilerin buldukları sınıf düzeylerinin okullarının yaşam kalitesine yönelik algılarında bir farklılık yaratmadığı söylenebilir.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre 8. sınıf öğrencilerinin öğretmenlere yönelik algılarının daha olumlu, 6.sınıf öğrencilerinin öğretmenlere yönelik algılarının ise daha olumsuz olduğu sonucuna varılmıştır. Sekizinci sınıf öğrencilerin buldukları okulda daha uzun süre zaman geçirdiği ve öğretmenleri ile daha uzun ve derin ilişkiler geliştirebilecekleri varsayıldığında, altıncı sınıfta bulunan öğrencilere göre öğretmen iletişimlerini daha olumlu algılamaları normal kabul edilebilir.

OYKÖ toplam puanında ise en yüksek 8. Sınıflarda görülürken, en düşük 7. sınıflarda olduğu görülmektedir. Öğrenciler boyutunda en yüksek puan 6. Sınıf düzeyinde görülürken, en düşük puan 7. Sınıf öğrencilerinde görülmektedir. “Okula Yönelik Duygular” boyutunda 8. sınıf öğrencilerinin puanları daha yüksek iken, en düşük puan 7. Sınıf öğrencilerinde görülmektedir. “Okul yönetimi” boyutunda en yüksek puan altıncı sınıf öğrencilerinde, en düşük ise 7. Sınıf öğrencilerinde görülmektedir. “Statü” alt boyutunda en yüksek 7. sınıf öğrencilerinde, en düşük 8. Sınıf öğrencilerinde görülmektedir. Gerek iletişim gerekse okula yönelik duygular boyutunda en yüksek ortalamayı alan sekizinci sınıfların okula yönelik

aidiyet duygularını temsil eden statü boyutunda düşük bir ortalamaya sahip olması ilginç bir bulgu olarak karşılanabilir. Gürler (2019), Yıldız (2019), Bayram (2019) ve Türkoğlu (2012) tarafından yapılan çalışmalarla benzerlik gösteren “Statü” boyutuna ait ortalamaların 8. Sınıflarda düşük olması sekizinci sınıfların artık ortaokul son sınıfta olmaları, lise giriş sınavlarına hazırlanma sürecinde olmaları ve bir sonraki sene farklı bir okulda öğrenim görecekleri bilince sahip olmaları ile açıklanabilir.

Türkoğlu (2012), araştırmasında öğrencilerin sınıf düzeylerine göre okul yaşam kalitesine yönelik algılarının “Öğretmen-Öğrenci İletişimi”, “Öğrenci-Öğrenci İletişimi”, “Okula Yönelik Duygular”, “Okul Yönetim” ve “Statü” boyutlarında anlamlı şekilde farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yılmaz (2005) tarafından yapılan çalışmada, öğrencilerin sınıf düzeyi ile okul yaşam kalitesi algıları arasında anlamlı şekilde farklılaşma bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Gerek bu çalışmada gerekse alanyazında yapılan çalışmalardan elde edilen bulgular değerlendirildiğinde öğrencilerin buldukları sınıf düzeylerinin okullarına yönelik yaşam kalitesi algılarını etkilemediği sonucuna varılabilir. Bu durum aynı yaşam kalitesi algısına sahip 6. 7. ve 8. öğrencilerinin okula uyumlarını olumlu yönde etkileyebileceği gibi hem sınıf içinde hem de sınıf dışında yaşanabilecek olumsuz davranışları azaltabileceği sonucuna varılabilir.

Gürler (2019), yapmış olduğu çalışmasında öğrencilerin “Öğrenci-Öğrenci İletişimi” ve “Okul Yönetimi” boyutu puanlarının sınıfa göre anlamlı bir biçimde farklılaşmadığı görülürken, “Öğretmen-Öğrenci İletişimi”, “Okula Yönelik Duygular”, “Statü” boyutlarına ait puanların ve toplam puanların sınıfa göre istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde farklılaştığı görülmektedir. “Öğretmen-Öğrenci İletişimi”, “Okul Yönetimi” ve “Statü” boyutlarında en yüksek okul yaşamı kalitesi algısının 5. Sınıflarda olduğu görülürken, en düşük 8. sınıf öğrencilerinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. “Öğrenci-Öğrenci İletişimi” boyutunun en yüksek 8. sınıflarda olduğu görülürken 7. Sınıflarda en düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. “Okul Yönetimi” boyutunda ise en yüksek okul yaşam kalitesi algısının 8. sınıflarda, e düşük 6. Sınıflarda olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çevik (2020), yapmış olduğu çalışmasında ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesine ilişkin puanlarının sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Okul yaşam kalitesinin “Öğretmen-Öğrenci İletişimi”, “Okula Yönelik Duygular” ve “Okul Yönetimi” alt boyutlarının sınıf düzeyine göre 5. sınıfların lehine anlamlı fark gösterdiği görülmektedir. “Öğrenci-Öğrenci İletişimi” ve “Statü” boyutlarının ise sınıf düzeyine göre anlamlı fark olmadığı ortaya çıkmıştır. Statü boyutunun ise 7. sınıfların lehine olduğu görülürken en düşük ortalamanın 5. sınıflarda olduğu görülmüştür.

Yıldız (2019) ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesi algısı, okula aidiyet duygusu ve direnç davranışlarını incelediği çalışmasında 6. sınıf, 7. sınıf, 8. sınıf öğrencilerin okul yaşam kalitesi algılarının “Öğretmen-Öğrenci İletişimi”, “Öğrenci-Öğrenci İletişimi”, “Okula Yönelik Duygular” ve “Okul Yönetimi” boyutlarının 6 sınıflarda daha yüksek olduğunu, 8. sınıflarda ise en düşük ortalamaya sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Statü boyutunun ise 7. sınıfların lehine olduğunu 8. sınıflarda ise en düşük ortalamaya sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgulara dayanılarak sınıf düzeyi düşükçe “Öğretmen-Öğrenci İletişimi”, “Öğrenci-Öğrenci İletişimi”, “Okula Yönelik Duygular” ve “Okul Yönetimi” boyutlarına ait okul yaşam kalitesi algılarının yükseldiği tespit edilmiştir. Sınıf düzeyi arttıkça okul yaşam kalitesinde düşüş yaşanmasında, son sınıfta girilen liseye geçiş sınavına yönelik hissedilen sınav kaygısı ve stres gibi olumsuz psikolojik durumların sebep olduğu söylenebilir. Ayrıca yaş itibari ile ergenlik döneminde yaşanan psikolojik ve sosyal sorunların sekizinci sınıf öğrencilerinde altıncı sınıf öğrencilerinden daha yoğun olduğu bir dönem olması sebebiyle öğrencilerin öğretmenlerine, akranlarına okuluna ve okul yönetimine yönelik algılarının da olumsuz etkilendiği söylenebilir.

Bilgiç ve Sarı (2010) tarafından yapılan araştırmada; öğrencilerin okul yaşam kalitesi ölçeği puanlarına ait ortalamalar değerlendirildiğinde altıncı sınıf öğrencilerinin ortalamaları ile yedinci ve sekizinci sınıf öğrencilerinin ortalamaları arasında, altıncı sınıf öğrencileri lehine anlamlı fark olduğu sonucuna varılırken, yedinci ve sekizinci sınıf öğrencilerinin ortalamaları arasındaki farkların ise anlamlı olmadığı bulunmuştur.

Okul yaşam kalitesi ile ilgili sınıf düzeyi değişkenine göre inceleme yapan araştırmalar genel olarak değerlendirildiğinde öğrencilerin farklı boyutlar bağlamında sınıf düzeylerine göre okullarının yaşam kalitesini farklı algılayabilecekleri görülmektedir.

5.2. Öneriler

Araştırmanın bu bölümünde, ortaokul öğrencilerinin okul yaşamı kalitesine yönelik elde edilen bulgular neticesinde ortaya çıkan sonuçlar bütün olarak değerlendirilerek ileride yapılabilecek olan çalışmalar ve araştırmalara yönelik öneriler aşağıda sunulmuştur.

5.1.1. Öneriler

- Araştırmadan elde edilen veriler neticesinde erkek öğrencilerin okul yaşam kalitesine yönelik algıları kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Bu nedenle, kız öğrencilerin de okul yaşam kalitesinin arttırılmasına yönelik çalışmalar yapılabilir.

- Araştırma sonucunda elde edilen verilere göre kız öğrencilerin okul yöneticileri ile ilişkilerinden tatmin olma düzeylerinin erkek öğrencilere nispeten daha yüksek olduğu görülmüştür Okul yöneticileri, erkek öğrencilerinin okul yönetimi boyutunda tatmin olma düzeylerini yükseltmeye yönelik çalışma yapabilirler.
- Bu çalışmada sadece öğrencilerin görüşlerine yer verilmiştir. Yapılacak çalışmalarda öğretmen, okul yönetimi ve öğrenci velilerinin görüşlerine de yer verilebilir.
- Çalışmada ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitelerine ilişkin algıları genel olarak orta düzeyde bulunmuştur. Okul yaşam kalitesi, öğrencilerin psikolojik ve sosyal gelişimleri üzerinde olumlu etkilere sahip olması nedeniyle eğitim kurumlarında okul yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik çalışmalara daha fazla yer verilmesi önerilebilir.
- Okul yaşam kalitesi öğrencilerin arkadaşları, öğretmenleri ve yöneticileri ile kurdukları iletişimin niteliğiyle ilişkilidir. Bu nedenle öğretmen ve yöneticilere olumlu iletişim yöntemlerinin kullanılması önerilebilir.

5.1.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- Bu çalışma sadece Denizli ili Pamukkale ilçesindeki üç ortaokulda öğrenim gören 306 öğrenciyle sınırlı tutulmuştur. Araştırmacılar bu durumu Denizli'nin farklı ilçeleri ve farklı illerde, daha fazla sayıdaki okul ve birden fazla şube üzerinde gerçekleştirebilirler.
- Bu çalışmada cinsiyet ve sınıf düzeyi gibi demografik veriler üzerinde çalışılmış olup, sosyo-ekonomik düzey, akademik başarı, anne baba eğitim düzeyi gibi farklı demografik özellikler açısından incelemeler yapılabilir.
- Bu çalışma ilkokul ve lise düzeylerinde öğrenim gören öğrencilere de uygulanabilir.

KAYNAKÇA

- Arastaman, G. (2006). *Ankara ili lise birinci sınıf öğrencilerinin okula bağlılık durumlarına ilişkin öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Argon, T. ve İsmetoğlu, M. (2016). Öğrencilerin lise yaşam kalitesi algıları ile okula bağlılık düzeyleri arasındaki ilişki. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(27), 238-250.
- Arıkan, G. ve Sarı, M. (2016). Lise öğrencilerinde okul yaşam kalitesinin incelenmesi. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 66-77.
- Ayık, A. ve Akdemir, Ö. A. (2015). “Öğretmen Adaylarının Okul Yaşam Kalitesi ve Okula Yabancılaşma Algıları Arasındaki İlişki”. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 21(4), 429-452.
- Bayram, F. ve Aypay, A. (2012). İlköğretim okullarında müdür etkililiği, okul iklimi ve öğrenci kontrol ideolojileri arasındaki ilişki. *Eğitimde Politika Analizi Dergisi*, 1(1), 49-63.
- Bayram, G. (2019). *Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesi Algısı ile Yaşam boyu Öğrenme Eğilimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Bilgiç, S. (2009). *İlköğretim öğrencilerinde okul yaşam kalitesi algısının arkadaşlara bağlılık ve empatik sınıf atmosferi değişkenleriyle ilişkisinin incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Bilgiç, S. ve Sarı, M. (2010). İlköğretim öğrencilerinin okul yaşam kalitesi ve empatik sınıf atmosferi algıları. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 9 (17), 1-19.
- Bursalıoğlu, Z. (2005): *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Cülha, A. (2020) *Dezavantajlı grupların eğitim hizmetlerinden yararlanma durumlarının paydaş görüşlerine göre incelenmesi*. Doktora tezi, İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya
- Çevik, C. (2020). *Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi (Karaman İli Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Düzce.
- Demir, M. R. ve Yıldızlı, H. (2015). Okul yaşam kalitesine ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşleri. *Researcher: Social Science Studies*, 5, 69-86.
- Dönmez, Ş., Taylı, A. (2018) Ortaokul öğrencilerinde okul iklimi, okula bağlılık ve okul yaşam kalitesi algısının incelenmesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi* 9(2), 1-17
- Döş, İ. (2013). Mutlu okul. *Eğitim ve Bilim*. 38 (170), 266-280.

- Duraklı, H. (2019). *Öğrencilerin Lise Yaşam Kalitesi Algıları İle Okula Bağlılık Düzeyleri Arasındaki İlişki*. (Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir
- Durmaz, A. (2008). *Liselerde Okul Yaşam Kalitesi (Kırklareli İli Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne
- Erden, M. (1998). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. İstanbul: Alkım Yayınları.
- Erden, A. ve Erdem, M. (2013). “İlköğretim Okullarında Okul Yaşamı Kalitesi: Van İli Örneği”, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 28(3), 151-165.
- Gedik, A. (2014). *Ortaöğretim öğrencilerinde okul yaşam kalitesi bağlamında okula yabancılaşma*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Gürler, İ. (2019). *Ortaokullarda Okul Yaşam Kalitesinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Kafkas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars.
- Hallinan, T. M., (2008). Teacherinfluences on students’ attachmenttoschool. *Sociology of Education*, 81(3), 271–283.
- İlğan, A., Oğuz, E. ve Yapar, B. (2013). Okul yaşam kalitesine ilişkin algı ile akademik motivasyon düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi (Menderes İlçesi Örneği). *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(2), 157-176.
- Jaavall, I. M. H. (2007). Quality of School Life forWorkingStudents: A Study Conducted Among Working Students of 8th Grade in A Primary School in Addis Ababa, Ethiopia. Master Thesis, University of Oslo, Norway.
- Kalaycı H. ve Özdemir Ö, (2013). Lise öğrencilerinin okul yaşamının niteliğine ilişkin algılarının okul bağlılıkları üzerine etkisi. *Gazi Üniversitesi Gazi eğitim Fakültesi Dergisi*. 33(2): 293-315
- Karalar, M. (2017). *Ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesi algısı ile meslek kararı verme yetkinliği arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemi* (17.baskı). Ankara: Nobel.
- Leonard, C. A. R. (2002). *Quality of school life and attendance in primary schools*. Unpublished Doctoral Dissertation. University of Newcastle, Australia,
- Linnakylâ, P. & Brunell, V. (1996). Quality of school life in the Finnish and Swedish speaking schools in Finland. M. Binkley, K. Rust, T. Williams (Editors.) *In Reading literacy in an international perspective* (s. 203 – 217). U.S.: Department of Education Office of Educational Research and Improvement.

- Marks, G. (1998). "Attitudes to school life: their influences and their effects on achievement and leaving school", *LSAY Research Reports. Longitudinal surveys of Australian youth research report*
- Mičić, Marija B. (2019). Quality of School Life in Primary School: Students' Perception. *Pedagogika, Vytauto Didžiojo Universitetas Sviatimo Academia. 134 (2), 135-150*
- Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği. (2003, 27 Ağustos). *Resmî Gazete (25212)*. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2003/08/20030827.html> sayfasından erişilmiştir.
- Özdemir, S., Sezgin, F., Şirin, H., Karip, E., Erkan, S. (2010). İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Okul İklimine İlişkin Algılarını Yordayan Değişkenlerin İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 38, 213-224*.
- Sarı, M. (2006): "Okul Yaşam Kalitesi: Tanımı Değişkenleri ve Ölçülmesi," *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 3 (32), 139-151*.
- Sarı, M. (2007). *Demokratik Değerlerin Kazanımı Sürecinde Örtük Program: Düşük ve Yüksek Okul Yaşam Kalitesine Sahip İki İlköğretim Okulunda Nitel Bir Çalışma, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal*
- Sarı, M ve Cenkseven, F (2008), İlköğretim öğrencilerinde okul yaşam kalitesi ve benlik kavramı, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 5 (2)*
- Sarı, M. (2012). Okul Yaşamının Değerlendirilmesi: Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği'nin Güvenilirlik ve Geçerliliği. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 42, 344-355*.
- Sarı, M., Ötünç, E., Erceylan, E. (2007). Liselerde okul yaşam kalitesi: Adana ili örneği. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 50 , 297-320*.
- Sun-Keung, N. P. (1999). Students' Perceptions of Quality of School Life in Hong Kong Primary Schools, *Educational Research Journal, 14(1), 49-71*.
- Şişman, M. ve Turan, S. (2001). *Eğitimde toplam kalite yönetimi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Tavşanlı, Ö.F., Birgül, K., Oksal, A. (2016). Ortaokul Öğrencilerinin Okul İklimine Yönelik Algılarını Yordayan Değişkenlerin İncelenmesi / Analysing the Variables that Predict Secondary School Pupils' Perceptions of the School Climate, *TURKISH STUDIES International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic 11(9) , 821-838*. doi: <http://dx.doi.org/10.7827>
- Tunç E. ve Beşaltı M. (2014). Okul yaşam kalitesinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Turkish Journal of Education, 3 (4), 28*
- Türkoğlu, G. (2012). *İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesine İlişkin Algıları (Bursa İli Yıldırım İlçesi Örneği)*. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Programı Yüksek Lisans Tezi, Antalya.

- Ültanır, E. (2000). Çocukluk Döneminde Kariyer Eğitiminin Önemi ve Kariyer Gelişimi Kuramları. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1 (1). 67-83
- Wang, M.T., & Degol, J. L. (2016). School climate: A review of the construct, measurement, and impact on student outcomes. *Educational Psychology Review*, 28, 315–352.
- Yıldız, E. (2019). *Okul Yaşam Kalitesi Algısı, Okula Aidiyet Duygusu ve Direnç Davranışları: Ortaokul Öğrencileri Üzerinde Bir İnceleme*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana
- Yılmaz, K. (2005): “İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Okul Yaşamının Niteliğine İlişkin Görüşleri,” *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1 (17), 1–13.

EKLER

Ek.1. Araştırma İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 14.02.2022-169442

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-16605029-44-43325795
Konu : Anket Uygulama İzni

11/02/2022

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğünün 07.02.2022 tarihli ve 165218 sayılı yazıları.

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi (İ.O.) Tezsiz Yüksek Lisans Programı öğrencisi Sevgi KILIÇ, "Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesi Algılarının Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi" konulu proje çalışmasına yönelik hazırlanmış olduğu anket/ölçek formlarını ilgi yazı gereği Müdürlüğümüze ve İl Millî Eğitim Müdürlüğüne Pamukkale ilçesinde bulunan ortaokul öğrencilerine uygulamak istemektedir.

Yukarıda adı geçen müracaat ile ilgili (Lisans/Lisansüstü/Doktora) öğrencileri ve Öğretim Görevlilerinin ilgi yazıları ekinde belirtmiş oldukları okullarda, (Ortaöğretim/İlköğretim/Okulöncesi) konuları ile ilgili anket çalışmalarının 2020/2 Nolu "Araştırma Uygulama İzinleri" Genelgesinde belirtilen esaslar gereğince; Okul ve kurumların eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde 2021/2022 eğitim-öğretim yılı içinde denetimi ilçe millî eğitim müdürlükleri ve okul/kurum idaresinde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre, onaylı bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen ve uygulama sırasında da mühürlü ve imzalı örnekten çoğaltılan veri toplama araçlarının uygulanması, ilgili genelgenin 28. Maddesi ve "Araştırma İzni Başvuru Taahhütnamesi"nin 16. Maddesi gereği **sonuç raporunun çalışma bitiminden itibaren 30 gün içerisinde kurumunuz aracılığı ile gönderilmesi** Müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Özlurlarınıza arz ederim.

Süleyman EKİCİ
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
11/02/2022
Hakkı ÜNAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

Kurumunuzca Müdürlüğümüzden talep edilen araştırma isteklerine ait Makam Onayı ve Müdürlüğümüzce Onay verilen anket formları ekte gönderilmiştir.

Gereğini rica ederim.

Hakkı ÜNAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:
1-Anket Formları

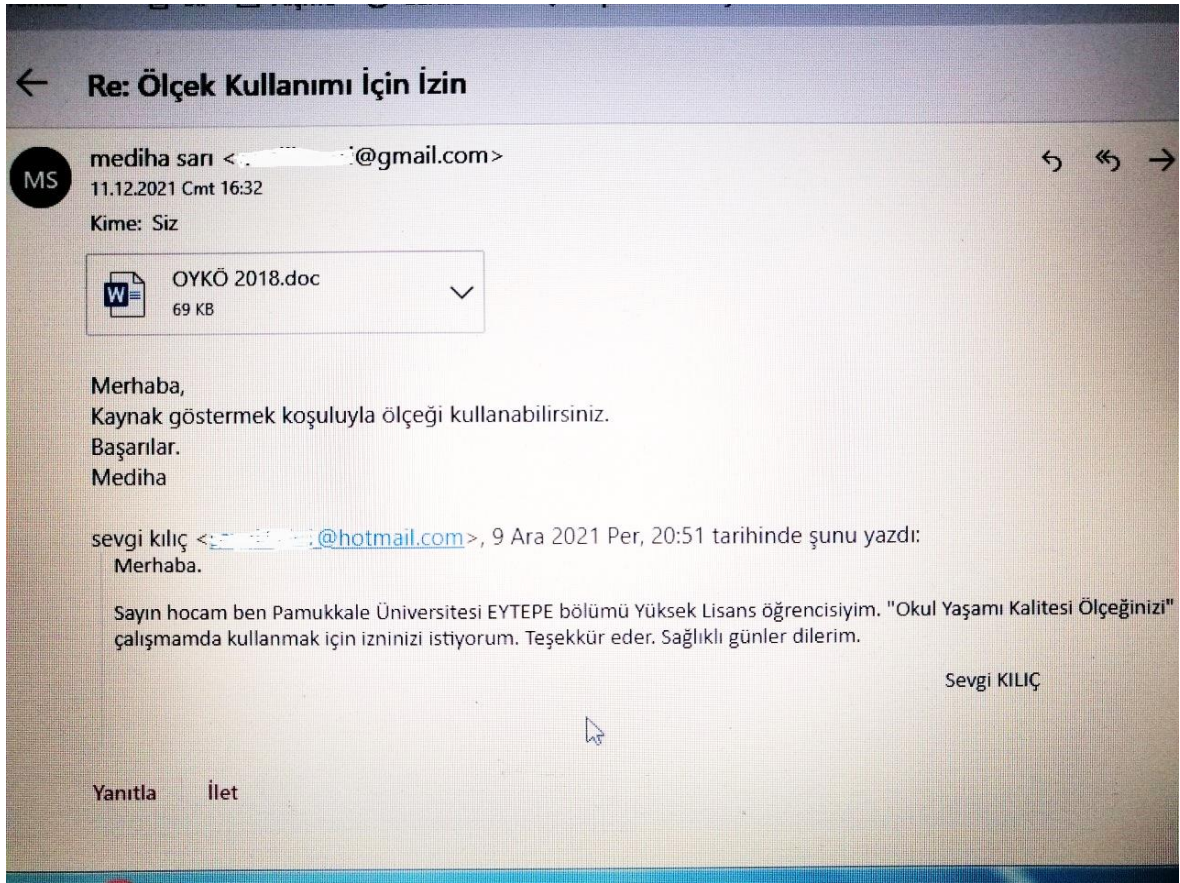
Adres : M.Akif Ersoy Mah.29 Ekim Bulv.No:174/1
Merkezefendi/DENİZLİ
İnternet Adresi: <http://denizli.meb.gov.tr>
E-Posta: ab20@meb.gov.tr
Kop Adresi : meb@hs01.kop.tr

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-abya>
Belgi için: Hüseyin ERKOÇ-V.H.K.İ. / Sefa GELİMİŞ-Şaf
Telefon No : 0 (258) 234 20 95
Faks : 0 (258) 234 20 99

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evrakcegi.meb.gov.tr> adresinden a39d-6e3c-3bf3-b0ce-8d65 koda ile teyit edilebilir.

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.
Evrak sorgulaması <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5256&eD=BSVNSS3A16&eS=169442> adresinden yapılabilir.

Ek.2. Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği Kullanım İzni

Ek.3. Kişisel Bilgi Formu

Evrak Tarih ve Sayısı: 02.02.2022-E.168888

Ek-3

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Değerli Öğrenciler,

Elinizdeki anket formu bilimsel bir araştırmaya veri toplamak için hazırlanmıştır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde kişisel bilgilerinizle ilgili sorular yer almaktadır. İkinci bölümde okul yaşam kalitesi düzeyinizi belirlemeye yönelik ifadeler bulunmaktadır.

Araştırmanın amacına ulaşmasında büyük rol oynayacak olan cevaplarınız, sadece araştırma için kullanılacak ve başka bir amaç için kimseyle paylaşılmayacaktır. Bu araştırmanın geçerliliği sizin soruları cevaplamak için gösterdiğiniz sabır ve içtenliğinize bağlıdır. Bundan dolayı lütfen anketin hiçbir soruyu cevapsız bırakmayınız. Eğer cevaplardan herhangi biri, görüşlerinizden yansıtmıyorsa görüşlerinize en yakın olanını (x) işaretleyiniz.

Gösterdiğiniz ilgi ve katkılarınız için teşekkür ederiz.

Sevgi KILIÇ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Açıklama: Lütfen, kişisel bilgilerinizle ilgili seçeneklerden sizin için uygun olanı, seçeneklerin önünde yer alan boşluğa çarpı işareti (X) koyarak belirtiniz.

1. Cinsiyetiniz 1. () Erkek
2. () Kız
2. Sınıf düzeyiniz 1. () 6. Sınıf
2. () 7. Sınıf
3. () 8. Sınıf

Ek.4. Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği

Evrak Tarih ve Sayısı: 02.02.2022-E.168058

OKUL YAŞAM KALİTESİ ÖLÇEĞİ

OKUL YAŞAM KALİTESİ ÖLÇEĞİ (OYKÖ)						
Değerli öğrenciler, aşağıdaki ifadeler, okulunuzdaki yaşamın çeşitli boyutlarıyla ilgilidir ve bu boyutlar hakkındaki görüşleriniz araştırılmaktadır. Ölçek sonuçları, yalnızca bu konudaki görüşlerinizi belirlemek için kullanılacak, başka hiçbir amaç için bu sonuçlardan yararlanılmayacaktır. Lütfen ifadeleri dikkatle okuduktan sonra, (1) Kesinlikle Katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Biraz Katılıyorum, (4) Katılıyorum ve (5) Kesinlikle Katılıyorum seçeneklerinden size en uygun olanı X ile işaretleyiniz. Lütfen hiçbir maddeyi boş bırakmayınız.		1. Kesinlikle Katılmıyorum	2. Katılmıyorum	3. Biraz Katılıyorum	4. Katılıyorum	5. Kesinlikle Katılıyorum
1	Okulumu diğer okullardan daha çok beğeniyorum.					
2	Müdürümüzün okulumuzu geliştirmek/güzelleştirmek için çok çaba gösterdiğine inanıyorum.					
3	Bu okulda öğretmenlerin çoğu, öğrencilerin görüşlerine değer vermez.					
4	Öğrencilerin çoğu birbirine kırıcı davranmaktadır.					
5	Okuldaki arkadaşlarım arasında önemli bir yerim vardır.					
6	Müdür, okulumuzla ilgili kararları verirken öğrencilerin de fikrini sorar.					
7	Okulumdaki öğretmenlerin çoğu, en ufak bir şeyde bile kızıp bağırma başlıyor.					
8	Okulda, başkalarını sürekli şikâyet eden birçok öğrenci vardır.					
9	Okuldaki birçok kişinin bana güvendiğini düşünüyorum					
10	Okulda öğrencileri aşağılayan, hakaret eden birçok öğretmen vardır.					
11	Bu okulun öğrencisi olduğum için, kendimi şanslı hissediyorum.					
12	Müdürümüzün öğrencilerin okulda yaşadığı sorunları çözmek için yeterince uğraştığını düşünüyorum.					
13	Öğretmenimin (öğretmenlerimin), birçok konuda öğrencilere eşit davrandığına inanıyorum.					
14	Okuldaki birçok öğrenci küfürlü konuşmaktadır					
15	Okuldaki arkadaşlarımın, beni kabul edip onayladıklarını düşünüyorum.					
16	Olanagım olsa başka bir okula nakil yaptırırdım.					

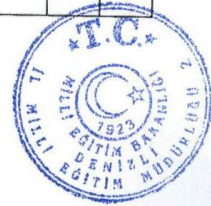
Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 02.02.2022-E.163456

Lütfen ifadeleri dikkatle okuyarak yanıtlamaya devam ediniz.		1. Kesinlikle Katılmıyorum	2. Katılmıyorum	3. Biraz Katılıyorum	4. Katılıyorum	5. Kesinlikle Katılıyorum
17	Okulla ilgili bir sorunum olduğunda, öğretmenlerime gidip rahatlıkla konuşabilirim.					
18	Öğrencilerin çoğu birbirini kıskanıyor.					
19	Ailem beni başka bir okula göndermek istese çok üzülürüm.					
20	Okul müdürü, sık sık sınıfları ziyaret ederek ihtiyaçlarını belirler.					
21	Öğretmenlerimin, bize daha iyi ders anlatabilmek için, kendilerini sürekli geliştirdiğine inanıyorum.					
22	Öğrenciler tenefüslerde oynarken, sık sık kavga etmektedirler.					
23	Bu çevredeki en berbat okul, benim okulumdur.					
24	Okul müdürümüz, tenefüslerde bahçede dolaşarak öğrencilerle ilgilenir.					
25	Öğretmen ders anlatırken, öğrencilerin çoğu başka şeylerle ilgilenmektedirler.					
26	Öğretmenlerimiz, dersleri daha zevkli hale getirmek için ellerinden geleni yapmaktadır.					
27	Başka bir okulda okuyor olsaydım, daha başarılı olurum.					
28	Öğrencilerin başarılı olması için, öğretmenlerin yeterince çaba gösterdiklerine inanıyorum.					
29	Okulumuzda birçok öğrencinin küçük düşürücü bir takma adı vardır.					
30	İnsanların okulum hakkında kötü sözler söylemesi beni rahatsız eder.					
31	Okulumdaki öğretmenlerin çoğunu çok seviyorum.					
32	Okulumcılar, diğer okulların başkalarını küçümsemektedir.					
33	Bu okulun öğrencisi olmak beni gururlandırıyor.					
34	Bu okulda öğrencilerin yeni, yaratıcı fikirleri öğretmenlerin çoğu tarafından desteklenmektedir.					
35	Okulumdaki insanların çoğu, başkalarının kusurlarıyla (kekemelik, şaşılık, çirkinlik vb.) alay etmektedir.					

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 02.02.2022-E.163056

Ek-1
Sayın Veli;

Çocuğunuzun katılacağı bu çalışma, "Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesi Algılarının Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi" adıyla, 04/02/2022 – 24/06/2022 tarihleri arasında yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: Araştırmada Denizli ili Pamukkale ilçesindeki ortaokullarda öğrenim gören 6.sınıf, 7. Sınıf, 8.sınıf öğrencilerinin okul yaşam kalitesi düzeylerini elde edilen bulgular doğrultusunda belirlemek, yorumlamak, okullarda ihtiyaç duyulan çalışmaların yapılması ve yaşam kalitesinin geliştirilmesi için önerilerde bulunmaktır.

Araştırma Uygulaması: Anket şeklindedir.

10.201.1.58

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul yönetiminin de izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılımı tamamen gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çocuğunuz çalışmaya katılıp katılmamakta özgürdür. Araştırma çocuğunuz için herhangi bir istenmeyen etki ya da risk taşımamaktadır. Çocuğunuzun katılımı **tamamen sizin isteğinize bağlıdır**, reddedebilir ya da herhangi bir aşamasında ayrılabilirsiniz. Araştırmaya katılmama veya araştırmadan ayrılma durumunda öğrencilerin akademik başarıları, okul ve öğretmenleriyle olan ilişkileri etkilemeyecektir.

Çalışmada öğrencilerden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamen gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir.

Uygulamalar, genel olarak kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden çocuğunuz kendisini rahatsız hissederse cevaplama işini yarıda bırakıp çıkmakta özgürdür. Bu durumda rahatsızlığın giderilmesi için gereken yardım sağlanacaktır. Çocuğunuz çalışmaya katıldıktan sonra istediği an vazgeçebilir. Böyle bir durumda veri toplama aracını uygulayan kişiye, çalışmayı tamamlamayacağını söylemesi yeterli olacaktır. Anket çalışmasına katılmamak ya da katıldıktan sonra vazgeçmek çocuğunuza hiçbir sorumluluk getirmeyecektir.

Onay vermeden önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

Araştırmacı : Sevgi KILIÇ

İletişim bilgileri :

Telefon No:

E posta:

Velisi bulunduğum sınıfı numaralı öğrencisi
.....'in yukarıda açıklanan araştırmaya katılmasına izin veriyorum.
(Lütfen formu imzaladıktan sonra çocuğunuzla okula geri gönderiniz*).

.../.../.....

İsim-Soyisim İmza:

Veli Adı-Soyadı :

Telefon Numarası :

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı : Sevgi KILIÇ
Doğum Tarihi ve Yeri : 25/02/1980- AĞRI

EĞİTİM BİLGİLERİ

İlkokul : Karşıyaka İlkokulu
Ortaokul : Hulusi Kulaklı Ortaokulu
Ortaöğretim : Denizli Lisesi
Lisans : Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Resim İş
Öğretmenliği
Yüksek Lisans : Pamukkale Üniversitesi Eğitim Yönetimi, Teftişi,
Planlaması ve Ekonomisi

İŞ DENEYİMİ

Çalıştığı Kurum : MEB/ Toki Ortaokulu
Görevi/Pozisyonu : Öğretmen
Tecrübe Süresi :14 Yıl

İLETİŞİM BİLGİLERİ

E-posta : sevgi.kilic1@hotmail.com